

№ 2

2025

VLAMY-TEHNIKI ŽURNAL

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ
ЖУРНАЛ

SCIENTIFIC AND TECHNICAL
MAGAZINE

TÜRKMENISTANYŇ SENAGATY

Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrligi



Türkmenistanyň
Prezidenti Serdar
BERDIMUHAMEDOW:

— *Berkarar Watanymyzyň ykdysady kuwwatynyň artmagyna, halkymyzyň hal-ýagdaýynyň has-da gowulanmagyna gönükdirilen tutumly işler üstünlikli durmuşa geçirilýär.*

— *Gurmak we döretmek Berkarar döwletiň täze eýjämynyň Galkynyşy döwriň esasy şygarydyr. Innowasion önümçilikleri döretmek, ilatyň ýaşajyş-durmuş şertlerini düýpli özgertmek boýunça gurluşyk we senagat toplumynda uly işler amala aşyrylýar.*

— *Gurlup ulanmaga berilýän binalardyr desgalar milli ykdysadyýetimizi yzygiderli ösdürmäge, ýurdu-myzy senagatlaşdyrmaga, sebitleri sazlaşykly ösdürmäge ýardam edýär.*





BÜTINDÜNYÄ WELOSIPED GÜNI — SAGDYNLYGYŇ WE RUHUBELENTLIGIŇ BAÝRAMY

Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň 3-nji iýunynda tutuş ýurdumyzda Bütindünýä welosiped güni giňden belenildi. Bu halkara baýram mynasybetli paýtagtymyzda geçirilen köpçülikleýin welosipedli ýörişe hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow gatnaşdy.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe milli senenamamyzda mynasyp orun alan Bütindünýä welosiped güni ildeşlerimiziň sagdyn durmuş ýörelgelerine ygrarlydygyny görkezmek bilen, raýdaşlyk ruhuny dabaralandyrýar.

Halkymyzyň abadan durmuşy baradaky hem-metaraplaýyn alada Garaşsyz, hemişelik Bitarap Watanymyzyň döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugry hökmünde kesgitlenildi. Şunda ilatyň saglygyny goramaga, köpçülikleýin bedenterbiýe-sagaldyş here-

ketini ösdürmäge, sagdyn durmuş ýörelgelerini wagyz etmäge aýratyn üns berilýär.

Häzirki döwürde hormatly Prezidentimiziň durmuşa geçirýän hem-de dostlugyň we parahatçylygyň, sportuň hem-de ynsanperwerligiň belent ýörelgelerini rowaçlandyryan döwlet syýasaty netijesinde, ýurdumyz halkara sport çäreleriniň geçirilýän mekanyna öwrüldi.

Türkmenistanyň başlangyjy bilen, 3-nji iýunyň «Bütindünýä welosiped güni» diýlip ygylan edilmegi, Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 76-njy sessiýasynyň 61-nji plenar mejlisinde «Durnukly ösüşi gazanmak üçin köpçülikleýin welosiped sürmegi jemgyýetçilik ulag ulgamlaryna girizmek» atly Kararnamanyň biragyndan kabul edilmegi, şeýle hem Aşgabat şäherinde üstünlikli geçirilen Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynyň Hökümet



Baştutanlarynyň Geňeşiniň degişli Çözügüne laýyklykda, Aşgabadyň «Arkalaşygyň täze sport mümkinçilikleriniň şäheri» diýlip yglan edilmegi ýurdumyzda sporty ösdürmek boýunça durmuşa geçirilýän işleriň halkara jemgyýetçiligiň ykrarnamasyna eýe bolýandygyny görkezýär.

Sport diplomatiýasyny we onuň mümkinçiliklerini herekete getirmegiň ýollary Türkmenistanyň Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň dowamyndaky işleriniň we ileri tutýan ugurlarynyň Konsepsiýasyna hem öz beýanyny tapdy. Konsepsiýa laýyklykda, Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygynyň 30 ýyllygyna beslenýän şu ýylda sport ulgamynda gatnaşyklary işjeňleşdirmek boýunça çäreleri alyp barmak, halkara sport ýaryşlaryny, şol sanda ýurdumyzyň başlangyjy bilen öňe sürülen BMG-niň oýunlaryny guramak göz önünde tutulýar.

Häzirki wagtda welosportuň dünýädäki muşdaklarynyň sany barha artýar. Welosipediň esasy ulag serişdesi hökmünde ulanylmagy daşky gurşawa kömürturşy gazynyň zyňyndylaryny azaltmaga ýardam berýär. Bu bolsa öz gezeginde, ekologik abadançylygy üpjün etmäge mümkinçilik döredýär. Şundan görnüşi ýaly welosiped diňe bir ulag serişdesi bolman, eýsem durnukly we ekologiýa taýdan arassa durmuş ýörelgesiniň nyşanydyr.

Welosport fiziki işjeňligi arassa howada dynç almak bilen utgaşdyrmaga ýardam edýär we syýahat-

çylyk üçin täze gözýetimleri açýar. Sportuň bu görnüşi ähli ýaşdaky adamlar üçin elýeterlidir. Welosiped sürmek çagalaryň sagdyn ösüşine-de oňyn täsirini ýetirýär. Ol çagalaryň durmuşa uýgunlaşmagyna, bilelikde gezelenç edip, ondan galan täsirleri paýlaşyp biljek täze dostlary tapynmaklaryna şert döredýär.

Welosport bilen meşgullanmak ynsan saglygyny berkidýär, onuň işe ukyplygyny artdyrýar, ýürek-damar, gan basyş keselleri, süýjüli-diabet howpunyň hem-de howply täze döreme keselleriniň käbir görnüşleriniň önüni almakda, aýagyň myşsalarynyň işjeňligini artdyrmakda örän peýdalydyr.

Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň gatnaşmagynda Bütindünýä welosiped güni mynasybetli geçirilen şu gezekki welosipedli ýöriş jemgyýetimizi umumy maksadyň daşynda jebisleşdirip, Türkmenistanyň sagdynlygyny we ruhubelentligini ýurdudygyny ýene bir gezek äşgär etdi.

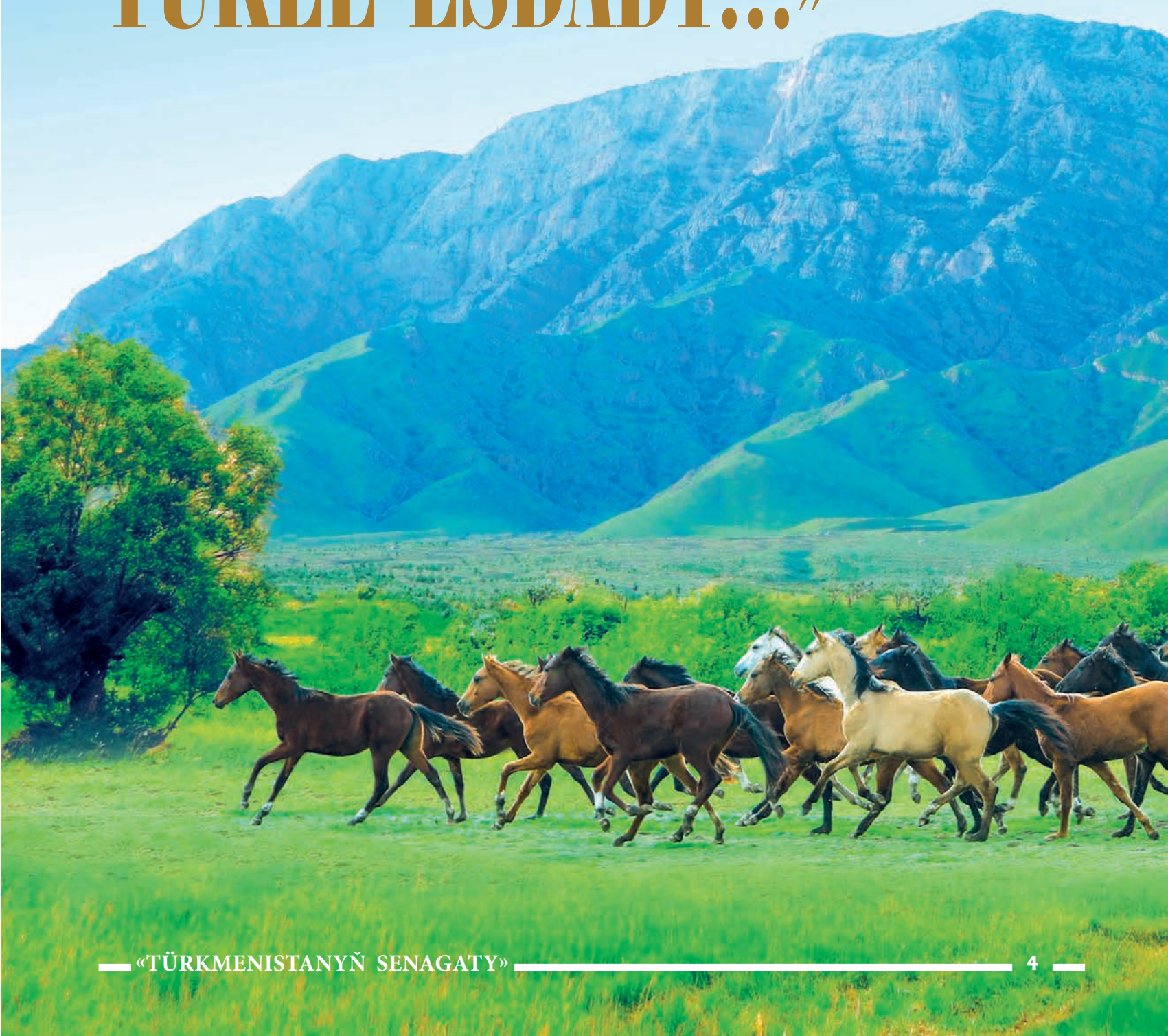
«Türkmenistanyň senagaty».







«MÜNENDE ŞAÝ BOLSA TÜKEL ESBABY...»





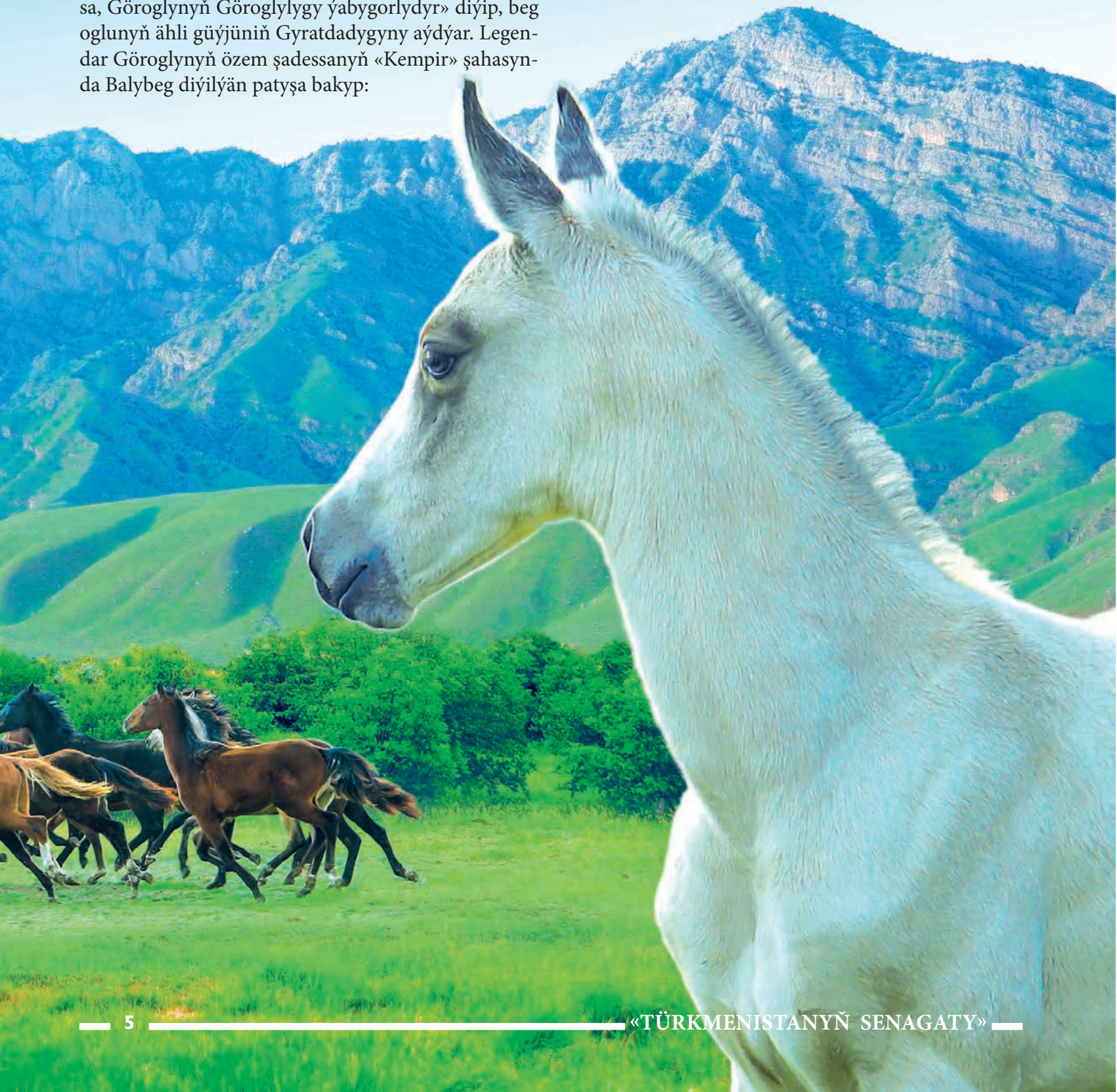
Dünýä halklarynyň medeni ösüşlerine mynasyp goşantlar goşan türkmen halkyny atsyz göz önüne getirmek kyn. «Görogly» eposynyň 1990-njy ýylda neşir edilen görnüşiniň 440-njy sahypasynda şeýle berlen: şadessanynda at babatda Balybeg patyşanyň garry weziri patyşa bakyp: «Eý, şahym, Göroglynyň Mežnun däl Gyraty bardyr. Şol aty bilen Görogly diýeniň Görogly bolup ýörendir. Şol aty aýagynyň teýinde bolmasa, Göroglynyň Göroglylygy ýabygorlydyr» diýip, beg oglunyň ähli güýjüniň Gyratdadygyny aýdýar. Legendar Göroglynyň özem şadessanyň «Kempir» şahasynda Balybeg diýilýän patyşa bakyp:

*Gyratyň bahasyn diýsem,
Sen deý şadan ýüz bolaýdy...*

diýip, Gyratyň belli bir bahasynyň ýokdugyny aýdýar. Şadessanyň ýene bir ýerinde Görogly:

*Bedewiň asly behiştde,
Berekella, Gyrat saňa!..*

diýip, behişi bedewine ýüzlenýär. Serkerde şahyrymyz Seýitnazar Seýdi «Üsti bedewiň» atly eserinde:





***Münende şaý bolsa, tükel esbapy,
Tagty-Süleýmandyr üsti bedewiň***

diýip, çyn bedewiň üstüniň tagty-Süleýman, Süleýmanyň tagty ýaly göwnējaýdygy, garyp göwnüňi şalaryň tagtyna çenli göterýändigini, şeýle gowudygy hakynda aýdýar.

«At münen alysa gözlär» diýen ata-babalarymyz bedew ata atlananyň gözleriniň ýiti, aklynyň kesgir, alyslara akyl ýetirýän bolýandygy hakynda aýdýar. Şeýle hem olar bedewe atlananyň pyýada görä biraz ýokardan seredýändigini, ýene bir tarapdan at münýäniň ruhunyň beýik, süňňüniň sagat, diýmek, on iki synasynyň sagdyn, bütin süňňüniň sazlaşykly işleýändigini barada aýdýarlar. Biziň eramyzdan mün ýyldan gowrak ozal, diýmek, mundan üç mün ýyldan gowrak ozal ýaşan hem dürli keselleriň önüni almakda uly işleri durmuşa geçiren Lukman Hekim, hüzirki döwrümizden iki ýarym mün ýyla golaý ön sersaglyk hakynda köp sanly işleri amala aşyran Gippokrat, galyberse-de dokuz yüz segseninji ýylda Türkmenabadyň aňry ýanynda, Buharanyň Afşana obasynda dünýä inen filosof, Ýewropada Awessina, ata-babalarymyz tarapyndan hem Abu Aly Ibn Sina diýlip tanalan uly alym munuň hakykatdan hem şeýledigini tassyklapdyr. Uly alym Gippokrat: «Adamlar, at münüň, atdan örkünizi üzmän, at ýaly sagdyn bolarsyňyz» diýse, häzirki zaman alymlarymyz at münýäniň süňňüniň sagat, kesellere garşy durujlygynyň güýçli, berk bedenli bolýandygyny beýan edýärler. Magtymguly Pyragy hem öz gezeginde:

***Ýigidiň bolmasa, ýaragy, aty,
Şony belli bilin, ýokdur gaýraty***

diýip, Adam oglunyň gaýratlylyk ýa ejizlik ýagdaýyny hem aty, ýaragy bilen kesgitleýär.

Taryha ser salyp, ata-babalarymyzyň at münüp menziller aşan, atlaryny taryhyň sahypalaryna altyn harplar bilen ýazan gezekleriniň köp bolandygyna göz ýetirýäris. Ynha, şolaryň biremi 1935-nji ýylyň 30-njy maýynda badalga berlen Aşgabat — Ýerbent — Köneürgenç — Akdepe — Orenburg — Kuýbyşew — Penza — Rýazan — Moskwa ugry boýunça geçirilen atly ýörişdir. 4 mün 300 kilometr aralygy öz içine alýan, 84 günläp dowam eden, bu uzak ýola türkmen bedewleriniň 30-ysy saýlanyp alnan, dünýä halklaryny haýran galdyran türkmen ýigitleriniň amala aşyran bu atly ýörişiniň üstünlikli geçirilenine eýýäm 90 ýyl boldy.

Dünýäniň ähli ösen döwletlerinde diýen ýaly ýolulag hadysasyna düşen şikesliler, dogabitdi maýyplar

lukmanlar tarapyndan ata mündürilip, ippoterapiýa usuly bilen bejerilýär. Aslynda ippoterapiýa Ynsan baslarynyň ýürek-damar, aşgazan-içege, daýanç-hereket ediş synalarynyň sazlaşykly, kadaly işlemegine oňyn täsir edýär, atlara ideg edýänleriň, bedewli gezelenç edýänleriň synalaryndaky näsazlyklaryň aýrylyp, nerw ulgamyndaky dartgynlygyň gowşaýandygy, kalbynyň rahatlanýandygy hakynda bellemelidir. Munuň hakykat yüzünde şeýledigi barada serkerde şahyrymyz Seýitnazar Seýdiniň «Üsti bedewiň» atly şygrynda:

Bedew münen hassa bolsa, sag olur,

Çeşmi hyra bolup, keýpi çag olur,

Köňli hup açylgan täze bag olur,

Ajap gülüstandyr üsti bedewiň

diýlip, tassyklanylýar. «At — myrat», «At agynan ýerde toý bolar», «Atym bar — ganatym bar», «At çapmaz, bagt çapar» diýen ýaly nakyllary döreden türkmen halkynyň şahyr oglunyň «Bedew atyň alny agardy» atly goşgusynda:

Seredýäris Aýa, nurana Güne,

Gyzýar durmuş, mün hyýal bar her başda.

Şükür, yetdik ýene Bedew toýuna,

Bedew, saňa halkyň garaýşy başga.

Sensiň ata-baba uçar ganatym,

Ýüwrüksin göwün deý, ýyndamsyň ýelden.

Şan-şöhraty dünýä dolan gyr atym,

Sen halkymyň ykbalyna öwrüldiň.

Aşyp derýa-umman, geçip kän bentden,

Ýel deý ýüwrüp, bu ýaýlany synadyň.

Çarpaýa galyban, segräp belentden,

Bu owadan dagy-düzi synladyň.

At müneňde sagdynlaşýar synalar,

Çyn bedewler bolar aramy kalbyň.

Seniň oýnuň gören haýrana galar,

Diýer ynsan sagat oglun görende:

«Pylan janam, gör-ä, at ýaly sagdyn».

diýip, ýazan goşgusy, elbetde, okyjylaryň göwnünden tutar diýen niýet bilen makalanyň nokadyny goýýarys.

Eziz ÇARLYÝEW,

***S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen
oba hojalyk uniwersitetiniň mugallymy,
Medet AKMÄMMEDOW,
şol uniwersitetiň talyby.***



BERKARAR DÖWLETIŇ MUKADDES NYŞANLARY

Konstitusiýa — hukuk döwletiniň, adyl kazyýetliligiň, berkarar döwletliligiň, adamsöýümlü, adalatly jemgyýetçiligiň badalgasy, kadalaşdyryjy namalarynyň gözbaşy-çeşmesi bolup durýar diýsek hakykatdan daş düşdügimiz bolmazdy.

Bilşimiz ýaly, Türkmenistanyň Konstitusiýasy we Döwlet baýdagy türkmen döwletliliginiň esasy gymmatlyklaryndan bolup, halkymyzyň erk-isleginiň, eziz Diýarymyzyň raýatlarynyň döwlet, hukuk, jemgyýet, şahsyýet hakyndaky garaýyşlaryndan bir ýere jemlenen ykrarnamasy hökmünde öň-boýuna galýan Baş kanundyr. Watana bolan beýik söýgini, dogduk mekan, ene toprak atly gymmatlyklary özünde jemleýän Türkmenistanyň Konstitusiýasy we Döwlet baýdagy türkmen döwletliliginiň kanuny düzgünleşdiriji Baş kanuny bolmak bilen halkymyzyň dünýä, halkara derejesindäki gymmatlyklara bolan garaýyşlaryny, Garaşsyz durmuşyň hukuk binýadyny, döwrebap, zamanabap ýaşayyşyň adyl kanunçylyk namalaryny özünde jemleýän Baş kanunyň doly we dogry beýany bolmak arkaly

durmuş ulgamynyň ýolgörkeziji Baş kanunyň wezipesini ýerine ýetirýän resminamalar toplumydyr.

Uly alymlar tarapyndan: «Bagtyýar durmuşyň hukuk binýady» diýlip atlandyrylýan Konstitusiýa umumadamzat gymmatlyklaryny özünde jemleýän, ynsanyýet siwilizasiýasynyň döreden ýokary medeni, taryhy, syýasy jemgyýetçilik gatnaşyklarynyň sazlaşykly ösüş gymmatlyklary hökmünde ýolgörkeziji, düzgün-tertibi üpjün edýän gymmatlyk bolup durýar. Şonuň bilen birlikde adamzat barlygy, ýanbermezligi, seriniň täji bolup, elmydama depesinde parlaýan Döwlet baýdagynda raýatlarymyzyň, halkymyzyň taryhy geçmişi, şu günü, parlak geljegi öz beýanyny tapýar. Ýaşyl ýazlaryň özboşlygy beýany bolan Türkmen baýdagyna başwelaýatyň halylarynyň baş hem baş gölleri ýerleşdirilip, göllerde Oguz han türkmeniň





ýeňişli ýollary, filosofiki durmuşy, oňonlary, ynançlary, bitewülik, agzybirlik, bir başa uýmak, myhmanparazlyk, parahatçylyk söýüjilik, adalat baýdagyny sere täç etmek ýaly hüý-häsiýetleri öz beýanyny tapýar. Onda ýerleşdirilen zeýtun baldajyklary Garaşsyz Türkmenistanyň Bitarap döwletdiginden, haly göllerindäki guşly göl, sekiz goçak, gülýaýdy, bozok, üçok şekilleri gözeltibigatymyzyň köpöwüşginliliginden, mertden merdana ogul-gyzlylygyndan, ösümlik dünýäsinin gözelliginden, agzybirliğinden... habar berýär. Merkezi böleginde 1999-njy ýylda gözelligiň bäsleşiginiň ýeňijisi, dünýä çempiony bolan Ýanardag ýerleşdirilen Türkmenistanyň Döwlet Tugrasy türkmen parahatçylyk söýüjiliginden nyşan ýarym Aýyň we baş ýyldyzyň owadan şekili bilen hemmeleriň ünsüni özüne çekýär. Atyň hem baş gölün töwreginde hanalaryna bezeg berýän ak pagtalaryň we bugdaý sümmülleriniň ýerleşdirilmegi türkmen halkynyň parahatçylyk söýüji, zähmetkeş halkdygyny, ýaşyl ýerliginiň hem tebigaty, gözelt dünýäni özlerine ýaran ediniýän halkdygyny görkezýär. Taryhda Oguz türkmenleriniň beýik Hun şadöwletini — Gun imperiýasyny, Seljuk şadöwletini, Osman imperiýasyny, Gaznalyly, Köneürgenç, Artykogullary, Atabeg türkmenleriniň, Eýýublyly,





Memluklar, Garagoýunlylar, Kutubşalar, Akgoýunlylar, Gajar türkmenleriniň... döwletlerini döreden ata-babalarymyzyň her bir guran döwletiniň Döwlet baýdagynyň bolandygyna, özem şol baýdaklaryň köpüsinde Aýyň-Günüň, bugdaý sümmüliniň, jereniň, bedewiň, gülleriň... şekili bolup, olaryň parahatçylyk söýüjilikli halkyň-döwletiniň baýdagy bolandygyna ýyllar şaýatdyr. Aslynda Oguz hanyň, Gorkut atanyň, Atailiň (Ilatasynyň), Alp Arslanyň, Soltan Sanjaryň, Görogly beg Türkmeniň, Magtymguly Pyragynyň ruhy siňen Döwlet baýdagy bolan Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistan şeýle döwlet nyşanlary, Konstitusíasy bilen beýikdir.

Ýurdumyzyň ýaşlarynyň başarnygyna, ugurta-pyýlygyna, ylym-bilimine, pikir-garaýyşlaryna bil baglanylýan bu döwürde Birleşen Milletler Guramasynyň öňe süren Durnukly ösüş maksatlarynyň 17 ugry boýunça Türkmenistanyň gazanýan üstünlikleriniň ýurdumyzda bu babatda alnyp barylýan döwlet syýasatynyň iňňän ýokary derejededigi, taryhy ösüş ýolunyň kämilligi bilen bagly aýratyn häsiýete eýedir. Şeýle hem her bir raýatyň hukuklaryny, azatlyklaryny goramak, şonuň bilen birlikde jemgyýetde her bir ynsanyň tebigy hem mizemez hukuklarynyň, azatlyklarynyň kepili bolup durýan hukuk ulgamyny döretmek hukuk döwletini, raýat jemgyýetini gurmagyň esasy şertleriniň biri bolup durýar.

Konstitusíýa arkaly geçmiş, şu gün, geljek bir sapaga düzüldir. Konstitusíýa her bir türkmen raýaty üçin ýolgörkezijidir. Ýurdumyzyň hukuk ulgamynyň we tertibiniň bildirilýän jemgyýetçilik talaplaryna görä barha we barha kämilleşmegi, hereket edýän hukuk namalarynyň jemgyýetçilik kanunlarynyň düzgünleşdirilmegi, gaýtadan işlenip raýatlara hödürlenilmegi döwrüň talaby bolup durýar. Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy, Gahryman Arkadagymyz bu barada: «Ýurdumyzda gazanylan her bir ösüş milli kanunçylygyň kämilleşdirilmeginiň esasynda amala aşyrylýar. Şunuň bilen baglylykda, Esasy Kanunymyz bolan Konstitusíýamyz birnäçe gezek kämilleşdirip, döwlet häkimiýet edaralarynyň kämil ulgamlaryny emele getirdik» diýip belleýär.

Türkmen halkynyň agzybirliğini, bitewüligini, il

bolup bir döwlete gulluk etmegimizi, hukuk, demokratik, dünýewi döwlet baradaky bitewi düşüňjani, adalatly raýat jemgyýeti hakyndaky milli düşüňjämizi ör-boýuna galdyryýan Türkmenistanyň Konstitusíýasynyň we Döwlet baýdagynyň günü adam hukuklary we azatlyklary babatda halkara hukugynyň ýaýbaňlanmasy hökmünde her ýyl giňişleýin belenilýär. Şan-şöhraty dünýä ýaýylan taryhy geçmişimiziň, ählumumy parahatçylygymyzyň, milli ruhy galkynyşymyzyň özboluşly beýany bolan Türkmenistanyň Konstitusíasy barada hormatly Prezidentimiz Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň halkyna iberen Gutlagynda: «Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň Konstitusíasy jemgyýetimiziň hem-de döwletimiziň gurluşynyň esasy ugurlaryny kesgitleýji resminamadyr. Esasy Kanunymyzda münýlyklardan gözbaş alýan Watan, halk we döwlet baradaky mukaddes düşüňjelerimiz, Birleşen Milletler Guramasy tarapyndan ykrar edilen Bitaraplyk hukuk derejämiz bitewüleşdirilýär, ösüşlerimiziň, bagtyýarlygymyzyň hem-de berkararlygymyzyň ygtybarly binýady öz beýanyny tapýar. Jemgyýetimiziň we döwletimiziň iň ýokary gymmatlygynyň adamdygy baradaky konstitusíýon ýörelgäni amala aşyryýan syýasatymyzyň «Döwlet adam üçindir!», «Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen şygarlarymyzyň esasy düzüp, mähriban halkymyza Garaşsyz Watanymyzyň mundan beýläk-de gülläp ösmegi ugrunda alnyp barylýan işlerde egsilmez güýç-kuwwat berýär, jebisligimizi, agzybirligimizi has-da pugtalandyryýar» diýip belleýär. Türkmenistanyň Konstitusíasy Döwlet baýdagymyz bilen birlikde şöhratly geçmişimiziň, bagtyýar döwrümüziziň, beýik geljegimiziň belentligini, abraý-mertebämiziň synmazlygyny alamatlandyryýan, dünýä ýaýýan berkarar döwletimiziň belent derejesini alamatlandyryýan synmaz, belent sütüni ýatladýan bitewi Resminamadyr! Esasy Kanunymyzdyr!

Jepbarguly GURBANOW,
Rejepnur ÇARYÝEW,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen
oba hojalyk uniwersitetiniň
mugallymlary.



TÜRKMENISTAN «EKSPO — 2025» BÜTINDÜNYÄ SERGISINE GATNAŞÝAR

Diýarymyzda sebit we dünýä ähmiýetli halkara sergileriňdir forumlaryň yzygiderli geçirilmegi, döwlet düzümleriniň hem-de hususy telekeçileriň dünýäniň dürli ýurtlarynda guralýan ugurdaş çärelere işjeň gatnaşyp, milli haryt nyşanly önümlerimizi, ykdysadyýetimiziň üstünliklerini, geljekki mümkinçiliklerini tanyşdyrmagy hormatly Prezidentimiziň halkara hyzmatdaşlygy ösdürmegi, halkyň abadan durmuşyny üpjün edip, kämil jemgyýeti gurmagy nazarlaýan syýasatynyň rowaçlanmagyna itergi berýär. Döwlet Baştutanymyz bu barada «Türkmenistanyň Bütindünýä sergilerine, forumlara gatnaşmagy ýurdu-





myza halkara bileleşige özüniň gazanýan üstünliklerini giňden görkezmäge we dürli ulgamlarda dünýäniň ön-debaryjy tejribesi bilen tanyşmaga, daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen özara bähbitli hyzmatdaşlygyň çäginä giňeltmäge mümkinçilik berýär» diýip belleýär.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda Türkmenistan oňyn Bitaraplyk, parahatçylyk söýüjilik, hoşniýetli goňsuçylyk, sebit we dünýä derejesinde deňhukukly hyzmatdaşlyk ýörelgelerine esaslanýan daşary syýasy strategiýany üstünlikli durmuşa geçirýär. Şunda dünýä ýurtlary bilen söwda-ykdysady gatnaşyklary giňeltmäge hem-de ösdürmäge möhüm ähmiýet berilýär. Ýurdumyzyň «EKSP — 2025» sergisine gatnaşmagy munuň aýdyň subutnamasydyr.

Ýaponiýanyň Osaka şäherinde şu ýylyň 13-nji aprelinden 13-nji oktýabry aralygynda geçirilýän «EKSP — 2025» Bütindünýä sergisi halkara gözden geçirilişleriň iň irileriniň hataryna girýär. Bu bütindünýä sergisiniň çäklerinde 160 töweregi döwlet innowasiýalar we tehnologiýalar, geljegiň jemgyýetini gurmak babatda gazananlaryny görkezýär.

Bilşimiz ýaly, 13-nji aprelde Osakadaky Ýumeşima emeli adasynda «EKSP — 2025» Bütindünýä sergisi açyldy. Döwlet Baştutanymyzyň Ýaponiýa saparynyň bu abraýly halkara gözden geçirilişiniň öz işine başlan günlerine gabat gelmegi ýakymly pursatlary bagyşlady. Çünki bu halkara sergide Türkmenistanyň hem Milli pawilyony bar. Biziň ýurdumyzyň Bütindünýä sergisinde ilkinjileriň biri bolup öz Milli gününü geçirendigini bellemek gerek.

14-nji aprelde hormatly Prezidentimiziň Bütindünýä sergisine baryp, Türkmenistanyň Milli günü mynasybetli geçirilen dabaralara gatnaşyp, Milli pawilyonyň toý bagyny kesmegi juda guwandyrjy wakadyr. Hormatly Prezidentimiziň «EKSP — 2025» Bütindünýä sergisinde Türkmenistanyň Milli gününüň açylyş dabarasyndaky Çykyşynda «Parahatçylyk, ynanyşmak, deňhukuklylyk bütindünýä ykdysady gatnaşyklarynyň esasy düzmelidir. Türkmenistanyň Milli gününü açmak bilen, ýurdumyzyň dünýä döwletleri bilen hyzmatdaşlyga, dürli ugurlarda bilelikdäki başlangyçlary durmuşa geçirmäge taýýardygyny bellemek isleýäris» diýmegi bolsa, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň dünýä döwletleri bilen hyzmatdaşlyga açykdygynyň tassyklanmasydyr.

Türkmenistanyň pawilyonyň aýlawly üçburçlyk görnüşindäki şekili täzelenişi, durnukly ösüşi alamatlandyrýar. Binanyň üçegi türkmen halkynyň gadymy şaý-sepleriniň biri bolan «Gülýakadan», daşky görnüşi bolsa Garagum sähraýyndan ylham alýar. Şeýle hem binanyň daşky bezeginde türkmen halysynyň gölleri, ady äleme dolan ahalteke bedewiniň şekili hem-de gözəl tebigatymyzyň ajaýyp keşbi ulanylypdyr.

Türkmenistanyň Milli pawilyony üç gatdan ybarat bolup, onuň döwrebap tehnologiýalar bilen üpjün edilen birinji gatynda Türkmenistanyň taryhy, medeniýeti, ykdysady ösüşleri we tebigy baýlyklary bilen tanyşdyrýan immersiw görkezme zaly ýerleşýär. Bölümde täze tehnologiýalaryň, multimedia enjamlarynyň giňden ula-



nylmagy ösüşiniň, rowaçlygyň ýoly bilen ynamly gadam urýan Türkmenistanyň köpugurly ykdysady hem-de medeni kuwwaty, ösüşiniň ileri tutulýan ugurlary, geljegi barada aýdyň düşünje we doly maglumat almaga mümkinçilik berýär. Pawilýonyň ikinji gatynda ýurdumyzyň ministrlikleriniň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň, Arkadag şäheriniň sergi eksponatlary ýerleşdirilipdir.

Häzirki wagtda «EKSPON — 2025» Bütindünýä sergisi hem-de onda ýerleşdirilen Türkmenistanyň milli pawilýony öz işini üstünlikli dowam etdirýär, oňa gelýän adamlaryň yzy üzülenok. Milli pawilýonymyz oňa gelip görýänlerde ýatdan çykmajak tä-

sirleri galdyrýar. Çünki bu halkara forumda Gahryman Arkadagymyzyň we Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary bilen ýurdumyzyň ýeten derejelerini, has irki döwürlerden gözbaş alyp gaýdýan beýik taryhymyzy, milli mirasymyzy, medeniýetimizi we sungatymyzy dünýä döwletlerine görkezmäge giň mümkinçilikler döredilýär.

*Toýguly AKMÄMMEDOW,
Türkmenistanyň Senagat we
gurluşyk önümçiligi ministrliginiň
ýolbaşçysynyň kätibi.*



AK ŞÄHERIMIZDE XXIV KÖPUGURLY HALKARA SERGISI GEÇIRILDI

Ak mermere beslenen binalary, göni, aýnanyň ýüzi ýaly, tekiz ýollary, bagtyýar ýaşajyly, göze gelüwli, biri-birine sazlaşýan edara we ýaşamak üçin amatly jaýlary, Merkezi Aziýanyň çäklerinde ilkinji gurlan «akyly» öýleri, owadanlygy, özboluşlylygy, köp öwüşginliligi, hemmeleri haýrana galdyran ymaratlary, şahergurluşyk köşgi-eýwanlary hem-de beýlekileri bilen Ginnesiň Bütindünýä rekordlary kitabynyň sahypalaryndan orun alan, 2013-nji ýylyň maýyndan bäri her ýylyň 25-nji maýynda döwlet derejesinde Aşgabat şäheriniň günü hökmünde

baýram edilýän paýtagtymyzyň düýnünü, şu gününü açyp görkezýän, ajaýyp geljegi baradaky taslamalary arkaly örän gysga döwrüň dowamynda tanalmaz derejede özgeren, özem «Aziýanyň merjen şäheri» adyna mynasyp bolan, dünýäniň gözəl şäherleriniň biri hökmünde özüni tanadan ýurdumyzyň merkezi şäherine bagyşlanyp geçirilýän «Ak şäherim Aşgabat» atly XXIV köpugurly Halkara sergä we maslahata gelen paýtagtymyzyň ýaşajyly hem myhmanlary bu serginiň dowamynda «Aziýanyň merjen şäheri» atly ykrarnama eýe bolan eziz Diýarymyzyň paýtagtynda



durmuşa geçirilýän ägirt uly gurluşyklary, ýurdumyzyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň edara-kärhanalarynyň öndürýän gurluşyk önümleri, Garaşsyz Türkmenistanda alnyp barylýan özgertmeler, ýurdumyzyň halk hojalygyna degişli dürli pudaklaryň täze teklipleri we gazananlary bilen ýakyndan tanyş boldular.

Halkara sergisinde ilki bilen hormatly Prezidentimiziň «Ak şäherim Aşgabat» atly XXIV köpugurly Halkara sergä we maslahata gatnaşyjylara iberen Gutlagy okaldy we bu ýerde guralan ýurdumyzyň senagat önümçiligi, energetika hem-de himiýa senagaty, ýol gurluşyk ulgamynda eziz Diýarymyzyň gazananlary, belli kompaniýalar tarapyndan hödürlenýän ýöriteleşdirilen enjamlar, täze önümçilikler, medeni-durmuş, ylym-bilim, saglyk hem sport desgalary üçin döwrebap tehnologiýalar,

Aşgabat şäher häkimliginiň sergi diwarlygynda görkezilen gurluşyk enjamlary, hojalyk jemgyýetiniň öndürüp başlan, Gün energiýasy arkaly işleýän ýoluşyklary bilen tanyşmak üçin tekjeleri dürli önümlerden doly görkezmeli haryt önümleri hemmeleriň ünsüni özüne çekdi.

Hasam «Bäherden», «Balkan», «Lebap» sement zawodlarynyň önümleri bolan portlandsement hem-de köpri we beýleki gidrotehniki desgalaryň gurluşygy üçin zerur bolan sulfata durnukly sement önümleri gurluşykçylar üçin diýseň derwaýys harytdyr. Sement zawodlarynda öndürilýän portlandsement we sulfata (duza) durnukly bolan portlandsement önümleri we olaryň görnüşleri eziz Diýarymyzda gurluşyklary giňden alnyp barylýan Arkadag şäheriniň ikinji tapgyrynda, paýtagtymyzda, Ahal, Balkan, Daşoguz, Lebap, Mary welaýatlarynda alnyp barylýan gurlu-



şyklar üçin diýseň derwaýyslygy bilen hemmeleriň ünsüni özüne çekýär. «Türkmen aýna önümleri» kärhanasynda float usulynda öndürilýän durýan aýnanyň 4 millimetr galyňlykdaky görnüşine we taplanan aýna, örtükli, düz, laminirlenen aýnalara, aýna paketlerine, dürli ölçegdäki çüýşe gaplara isleg bildirenler köp boldy. Bulardan başga-da gün paneli, bazalt süýüminden ýasalan armatura we ses hem ýylylyk saklaýjy materiallar sergilendi.

Bilelikdäki «Aýdyň gijeler» hojalyk jemgyýetiniň çykarýan 60x60, 30x40, 30x30 ölçegli potolok çyralary, hasam kuwwatlylygy, deňşililikde 36, 48 hem 96 wata barabar häzirki zaman önümleri, dürli görnüşli LED ýşyklandyryjylary hyrydar söýüjilikligi bilen tapawutlandy.

Hojalyk jemgyýetiniň sergä çykaran öýjükli tele-

fonlary, smartfonlary, dürli monobloklary, «Zemin» we «Tolkun» brendli 55, 42, hem-de 32 dýumlyk «Smart» telewizorlary, split sowatmaga we gyzdyrmaga ukypli kulerleri döwrebaplygy bilen bu ýere gelenleriň ünsüni özüne çekdi.

Günün ikinji ýarymynda paýtagtymyzyň «Olimpiýa» myhmanhanasynda geçirilen «Ak şäherim Aşgabat» atly maslahatda «Halkara parahaťçylyk we ynanyşmak ýyly: Ak şäherim Aşgabat — geljegiň we mümkinçilikleriň şäheri» atly umumy mejlis guralyp, onda döwlet, hususy kärhanalarynyň işleri barada pikir alşyldy.

*Abdylhalyk JUMADOW,
«Türkmenistanyň senagaty»
žurnalynyň redaktory.*





Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW:
— Merdana pederlerimiziň gahrymançylyga beslenen durmuş ýollary
watansöýüjiligiň beýik nusgalyk mekdebidir.

EDERMENLER ÝÜREKLERDE YAŞAÝAR

9-njy maýda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Russiýa Federasiýasyna iş saparyny amala aşyrdy we şol ýerde bu dostlukly ýurduň Prezidentiniň çakylygy boýunça 1941 — 1945-nji ýyllaryň Beýik Watançylyk urşunda gazanylan Ýeňşiň 80 ýyllygynyň hormatyna Moskwada geçirilen dabaraly çärelere gatnaşdy.

Şol gün Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistan döwletimizde Ýeňiş güni giňden baýram edildi. Ýurdumyzyň ähli künjeklerinde uruş weteranlaryny, urşa gatnaşanlaryň ýanyoldaşlaryny we tylda zähmet çekenleri sarpalamak dabaralary geçirildi. Paýtagtymyzdaky «Halk hakydasy» ýadygärlikler toplumynda geçirilen gül goýmak dabarasyna türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow gatnaşdy.

Hormatly Prezidentimiziň Beýik Ýeňşiň 80 ýyllygymynasybetli halkymyza iberen Gutlagynda nygtaýşy ýaly, dünýäniň gülläp ösýän döwletleriniň birine öwrülýän ýurdumyzda 1941 — 1945-nji ýyllarda watançylygynyň deňi-taýy bolmadyk nusgasyny görkezen

weteranlarymyzyň, urşuň gazaply günleriniň başdan geçiren enelerimiziň, gaýduwsyzlyk bilen zähmet çeken raýatlarymyzyň sylag-hormaty örän ýokarydyr. Eziz Watanymyzy söýmegi, ynsan mertebesini belent tutmagy, ata-enä sarpa goýmagy ündeýän, hakyky watançylary terbiýelemekde görelde bolýan ýaşuly nesillerimiz biziň buýsanjymyzdyr. Türkmen halky ynsanperwerligiň beýik ýörelgelerine hemişe ygrarlydyr.

Hormatly Prezidentimiziň alyp barýan parahat söýüjilikli syýasaty, ýurdumyzyň gazanan uly üstünlikleri, janyny aýaman mukaddes Ýeňşi ýakynlaşdyran ähli türkmen esgerlerine dikilen belent heýkeldir. Türkmen halky ata Watanymyzyň merdana goragçylaryny, ýanyoldaşyny söweşe ugradyp, yzynda ýalňyz galan gelinleri, eneleri we uýalary hiç haçan unutmaz. Häzirki wagtda uruş weteranlary aýratyn üns we alada bilen gurşalyp alyndy. Ata Watana çyn ýürekden hyzmat etmegiň göreldesini görkezen gahrymanlarymyz ýurdumyzda geçirilýän beýik özgertmelere buýsanyp, ajaýyp döwrümiziň hözirini görüp ýaşaýarlar. Olar halkymyzyň agzybirliğini we jebisli-





gini berkitmekde, ýaşlary watançylyk ruhunda terbiýelemekde, milli mirasymyzy wagyz etmekde görelde mekdebi bolup durýarlar.

Gazaply urşuň söweş meýdanlarynda edermenlik we gaýduwsyzlyk görkezen ildeşlerimiz «Gahryman» diýen belent ada mynasyp boldular, söweş ordenleridir medallar bilen sylaglandylar. Şolaryň hatarynda Gahryman Arkadagymyzyň atasy, hormatly Prezidentimiziň garry atasy, ussat mugallym, watançy esger, ilhalar ynsan Berdimuhamet Annaýew hem bar.

Häzirki wagtda Berdimuhamet Annaýewiň durmuş ýoly ýurdumyzyň ýaşlary üçin watançylygyň, belent ruhy-ahlak gymmatlyklaryna ygrarlylygyň nusgasy bolup hyzmat edýär. Ilhalar ynsan Berdimuhamet Annaýew fronta meýletinlik bilen gidip, uruşdan agyr ýaralanyp geldi hem-de mugallymçylyk işini dowam etdi. Ol SSSR-iň Ýokary Sowetiniň Prezidiumynyň 1949-njy ýylyň 2-nji martyndaky Permany esasynda «Hormat nyşany» ordeni bilen sylaglanyldy. 2018-nji ýylyň iýunynda bolsa Russiýa Federasiýasynyň Prezidentiniň Permanyna laýyklykda, Berdimuhamet Annaýewiň Russiýa Federasiýasynyň ýokary döwlet sylagy — «Edermenligi üçin» diýen medaly bilen sylaglanyndygyny bellemek gerek. Beýik Ýeňşiň 75 ýyllygy mynasybetli Russiýadan Türkmenistana 206-njy atyjylyk diwiziýasynyň 748-nji atyjylyk polkunyň söweşen baýdagy getirildi. Türkmenistanyň Goranmak ministriliginiň Berdimuhamet Annaýewiň adyny göterýän 1-nji Ýöriteleşdirilen harby mekdebinde goýlan bu taryhy gymmatlyklar Watanymyzyň, geljek nesilleriň bagtyýarlygy ugrunda janlaryny gurban eden ata-babalarymyzyň söweşen ýolunyň nyşanydyr.

Parahatçylyk — ägirt uly umumadamzat gymmatlygy. Ol durnukly ösüşiň, netijeli halkara hyzmatdaşlygyň, adamlaryň abadan durmuşynyň esasy bolup hyzmat edýär. Gahryman Arkadagymyz tarapyndan başy başlanyp, häzirki döwürde hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda yzygiderli durmuşa geçirilýän hemişelik Bitarap Türkmenistanyň döredijilikli daşary syýasat strategiýasy ahlumumy parahatçylygy, howpsuzlygy, döwletleriň hem-de halklaryň arasynda dostluk, hoşniýetli goňsuçylyk, ynanyşmak gatnaşyklaryny pugtalandyrmaga gönükdirilendir. Döwletimiziň oňyn teklipleri halkara bileleşigiň giň goldawyna mynasyp bolýar. Hemişelik Bitaraplygymyzyň şanly 30 ýyllyk senesi giňden bellenilýän 2025-nji ýylyň Türkmenistanyň başlangyjy boýunça «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» diýlip yglan edilmegi-de munuň aýdyň güwäsidir. Bu başlangyç Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň degişli Kararnamasy bilen berkidildi.

Dünýäde baky parahatçylygy pugtalandyrmak, dost-doganlyk gatnaşyklaryny ösdürmek ugrundan uly tagallalary edýän, halkymyzy asuda, abadan we bagtyýar durmuşda ýaşadýan Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, başlary dik bolsun, alyp barýan beýik işleri hemişe rowaçlyklara beslensin!

Abat ATAKAÝEWA,
*Türkmenistanyň Senagat we
gurluşyk önümçiligi ministriliginiň
elektron serişdeleriniň operatory.*





ARKADAG ŞÄHERI —

«Döwrüň beýik gudraty» diýlip atlandyrylan, hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň Arkadag şäheri berkarar döwletimiziň gazanýan üstünlikleriniň aýdyň mysalydyr.

29-njy iýunda Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň aýdyň nyşany hökmünde hemmeleri haýrana galdyran Arkadag şäheriniň birinji tapgyrynyň gurlup ulanmaga berlenine iki ýyl boldy. Täze, in bir häzirki zaman şäheriniň ajaýyp keşbinde milli binagärligiň bezeg babatda döwrebap meýilleri bilen sazlaşykly utgaşýan, halkara ölçeglerine, şol sanda tebi-

gaty goramak ulgamyndaky talaplara laýyk gelýän toplumlaýyn döwrebap infrastruktura ulgamy döredilen şäher ýaşajylyary üçin oňalyly medeni-durmuş şertlerini üpjün edýändigini bilen döwrüň talaplaryny ödeýär. Şonuň bilen birlikde ilkinji «akylyly» Arkadag şäheriniň «Ýewropada Howpsuzlyk we Hyzmatdaşlyk Guramasynyň sebitinde durnukly «ýaşyl», howa üçin oňalyly we innowasion çözümlü şäherleri ösdürmek» taslamasyna goşulandygy hemmämizi guwandyrýar. Şeýle-de Ykdysady Hyzmatdaşlyk Guramasynyň Arkadag şäheriniň ýaşajylynyň hil düzümini ýokarlandyrmaga gönü-





ÖSÜŞLERIŇ MEKANY

dirilen gurluşy hem-de aňrybaş tehnologiýalar, amallar we çeşmeleri arkaly häzirki zaman şäher ösüşi üçin Minnetdarlyk şahadatnamasyna; Türki medeniýetiň halkara guramasynyň «XXI asyryň şäheri» atly ýörite şahadatnamasy; «Türki dünýäniň ilkinji «akyly» şäheri» atly şahadatnamasy bilen sylaglanmagy, umuman alanyňda Arkadag şäheriniň halkara güwänamalarynyň onlarçasyna mynasyp bolmagy «akyly» şäheriň halkara derejesinde belent abraýa eýedigini görkezýär. «Akyly» Arkadag şäheriniň ekologik taýdan diýseň arassalygy, tämiz, sergin howalylygy nobatdaky güwä-

nama bilen tassyklanyldy. Şu ýylyň 13-nji martynda döwrebap binagärlik sungaty bilen hemmeleriň ünsüni özüne çekýän Arkadag şäheriniň Hytaý Halk Respublikasynyň Hançzou Dýanszy uniwersitetiniň bu şäheriň ekologik arassalygyny alamatlandyryan Üstünlik güwänamasynyň gowşurylandygy mynasybetli bu şäherde dabara geçirildi. Munuň özi Gahryman Arkadagymyzyň başlangyç-tagallasy, atalyk aladalary bilen gysga döwürde gurlan täze, döwrebap şäheriň binagärlik çözgüdiniň hem-de ekologik ýagdaýynyň halkara derejesinde ykrar edilýändiginiň nobatda-





ky ykrarnamasydyr. Elbetde, häzirki zaman «akyly» Arkadag şäherinde iň bir häzirki zaman edara ediş merkeziniň birinji tapgyrynyň gurlup ulanmaga berilmegi hem-de ol ýerde tebigy gözelligi saklamak üçin «ýaşyl» tehnologiýalaryň giňden ulanylmagy biziň üçin täsin, diýseň haýran galdyryjy täzelikleriň biridir. Barry-ýogy dört ýyldan gowrak döwürde gurlan, özem onuň gurluşygynda Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň garamagyndaky senagat kärhanalarynda öndürilýän gurluşyk materiallary bolan sementiň, magdan däl materiallaryň, metal önümleriniň, diwar materiallarynyň, gurnama demirbeton we iri panelli jaý gurluşyk önümleriniň, keramzitiň, kaoliniň, gipsiň, bezeg daşlarynyň, polimer, aýna önümleriniň... hut öz ýurdumyzda, ady agzalan ministrligiň edara-kärhanalarynda öndürilen önümleriň ulanylandygy bellenilmäge mynasypdyr.

Arkadag şäheri Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň barha artýan kuwwatynyň nä derejede ýokarydygyny görkezýär. Şu ýerde Arkadag şäherini gurmagyň ikinji tapgyrynyň çäklerinde S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň täze binalar toplumynyň, şonuň ýaly-da oňa degişli ylym-bilim, önümçilik-tejribe meýdançalarynyň, ýyladyşhanalar toplumynyň, ylmy-barlag ekerançylyk hem däneçilik institutlarynyň göz önünde tutulýandygy hakynda aýtmalydyrys.





Arkadag şäheriniň birinji tapgyrynda gurluşyklaryň bökdençsiz alnyp barlandygy, şeýle täze, döwrebap Arkadag şäheriniň ikinji tapgyrynyň hem heniz görnüp-eşdilmedik taslamasynyň durmuşa geçirilýändigini, munuň şeýle bolmagy üçin bu ýere Gahryman Arkadagymyzyň iş saparlarynyň yzygider amala aşyrylýandygy, onuň dokuzynyň düzüw bolmagy babatdaky işleriň Gahryman hem mähriban Arkadagymyz tarapyndan gözden salynmaýandygy öz oňyn netijesini berýär. Täze, häzirki zaman binagärlik merkezleriniň biri bolan Arkadag şäheriniň şähergurluşygyň toplumlaýyn ulgamyny öz içine alýandygy onuň tapgyrlyýyn dowam etdiriljek gurluşygynda sähliklere ýol berilmezligi üçin esas bolup hyzmat edýär.

*Sülgün ESEMYRADOWA,
Aşgabat şäheriniň 145-nji orta mekdebinin
müdüriniň terbiýeçilik işleri boýunça orunbasary.*





YLYM, HÜNÄR WE INNOWASIÝA

Ýurdumyzyň ykdysady we tehniki kuwwatyny pugtalandyrmak, aň-paýhas mümkinçiliklerini ýokarlandyrmak, halkymyzyň abadançylygynyň bähbidine ylym-bilim ulgamyny hemmetaraplaýyn ösdürmek Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň alyp barýan döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biridir.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe türkmen jemgyýetinde berkeýän täzeçillik ruhy adamyň, ilki bilen, ýaşlaryň işjeňleşmegine, hereketleriniň kämilleşmegine itergi berýär. Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow: «Men ýaşlarymyzyň öz ylmy-inženerçilik pikirlerini senagat-innowasion, maglumat-tehnologik ylmy barlaglaryny döwletimiziň ylmy-tehnologik binýadyny berkitmäge gönükdirjekdikleri-

ne berk ynanyryn» diýip, geljegiň binýadyny dörediji, gurusy, ylymly-bilimli hünärmenleriň ýaş neslini yetiştirmäge ählitaraýlaýyn goldaw beriljekdigini nygtady. Bu uly ynama, alada öz hünäri, başarnygy, zähmeti bilen jogap bermek her bir ýaş adam, hünärmen üçin zerurlykdyr. Bu ýaşlara ylym-bilim berýän, olary durmuşa taýýarlaýan alymlara, professor-mugallymlara, ussat halypalara hem bildirilýän ynamdyr. Sebäbi olaryň alyp barýan işi geljekde ýurdy özgerdiji adamlary, hünärmenleriň täze neslini kemala getirmek bilen bagly.





Ýurdumyzyň häzirki täzeleniş we ösüş döwründe, ähli pudaklara sanly ulgamyň, täze, häzirki zaman ösen tehnologiýalaryň we innowasion usullaryň ornaşdyrylýan döwründe ylmyň ähmiýeti has-da uludyr.

Şu günde Türkmenistanyň yzygiderli ösüşini üpjün etmäge gönükdirilen «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 — 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasynyň», «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022 — 2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynyň» esasynda milli ykdysadyýetimiziň ähli ulgamlaryny, şol sanda senagat we gurluşyk önümçiligi pudagyny ösdürmek boýunça giň gerimli işler amala aşyrylýar. Bu pudak halk hojalygynyň iri pudaklarynyň biri bolup, ministrlikde we garamagyndaky edara-kärhanalarda zähmet çekýän işgärleriň yhlasly hem netijeli zähmeti bilen, ýurdumyzda giň gerimde alnyp barylýan gurluşyklar hem-de ilatymyz ýokary hilli gurluşyk materiallary bilen üpjün edilýär.

Ministrlik tarapyndan şeýle ähmiýetli işleriň üstünlikli durmuşa geçirilmeginde merkezi diwanyň we edara-kärhanalaryň döwrebap, ýokary bilimli, öz hünärinden oňat baş çykarýan hünärmenler bilen üpjün edilmeginiň orny örän uludyr. İşgärler bölümi tarapyndan hünärmenleriň hünär taýýarlygy, olaryň dogry saýlanyp alynmagy, işgärleriň hünär derejesiniň yzygiderli kämilleşdirilmegi we ýerli-ýerinde goýulmagy boýunça zerur işler alnyp barylýar.

Häzirki wagtda senagat hem gurluşyk önümçiligi pudagy üçin zerur bolan hünärmenleri taýýarlamak maksady bilen, ýurdumyzyň ýokary we ýörite okuw mekdepleri, şeýle hem daşary ýurt ýokary okuw jaýlary bilen hyzmatdaşlyk etmek işleri ýola goýuldy. Olarda ýurdumyzda täze senagat we gurluşyk önümçiligi pudaklarynyň döredilmegi, täze döwrebap kärhanalaryň açylyp ulanylmaga berilmegi bilen örän wajyp täze hünärler hem-de beýleki ugurlar boýunça ýokary bilimli hünärmenler taýýarlanylýar. Aýratyn hem Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynda, Türkmenistanyň Telekommunikasiýalar we informatika institutynda, Türkmenistanyň Inžener-tehniki we ulag kommunikasiýalary institutynda hem-de Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetinde ulgamyň pudaklary üçin ýokary bilimli hünärmenler ýetishdirilýär.



Şeýle hem okuw mekdeplerinde okaýan talyplar ministrligiň edara-kärhanalarynda okuw maksatnamalaryna laýyklykda, kesgitlenen möhletlerde okuw tejribeligini geçýärler we ministrlik tarapyndan munuň üçin ähli şertler döredilýär. Bu bolsa, ýaşlara nazaryýetde alan bilimlerini amalyýetde berkitmäge we geljekde öz hünärine kämilleşmäge mümkinçilik berýär.

Ata-babalarymyzda öz hünärini özgelere-de öwretmek, ýörite ussatlary ýetishdirmek parz saýylypdyr. Halypa hormaty peder sarpasy deýin belent tutulypdyr. Şagirt, okuwçy öz perzendiň deýin eý görüpdir. Şeýdibem halypa-şagirtligiň durmuş mekdebi döredilipdir. Ylmy, haýsydyr bir işi özüne hünär hökmünde saýlaýan ýaşlary ýetishdirmekde şol mekdebiň has netijeli boljakdygy gürrüňsizdir. Şundan ugur alnyp, pudaga işe gelen ýaşlar ussat halypalara berkidilýär. Bu bolsa, ýaşlaryň ussat hünärmenler bolup yetishmegine, olaryň ulgamda uly üstünlikler gazanylmagyna mynasyp goşant goşmaklaryna şert döredýär.

Hallygözel GURBANGELDIÝEWA,
Türkmenistanyň Senagat we
gurluşyk önümçiligi ministrliginiň
Işgärler bölüminiň başlygy.



YLMY GÖZLEGLER — ÝAGTY GELJEGIŇ BÄHBIDINE



Allaberdi Bagsyýew, Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň Senagat müdirliginiň başlygy

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýurdumyzda ylym we tehnologiýalar ulgamyny ösdürmek döwlet syýasatynyň esasy ugurlarynyň biri hökmünde ileri tutulýar. Ýurdumyzyň ylmy-barlag institutlarynda, ýokary okuw mekdeplerinde geçirilýän ylmy-barlaglara ýaşlaryň gatnaşmagy üçin ähli zerur şertler döredilýär. Hormatly Prezidentimiz ýaşlaryň döwrebap derejede bilim almaklary, açyşlar, oýlap tapyşlar älemine aralaşmaklary üçin taýsyz tagallalary edýär.

12-nji iýunda ýurdumyzda Ylymlar güni giňden belenildi. Bu dabaraly günde Türkmenistanyň Oguz han adyndaky Inžener-tehnologiýalar uniwersitetinde ýur-

dumyzyň ýaşlarynyň arasynda ylmy işler boýunça ygylan edilen bäsleşigiň ýeňijilerini sylaglamak dabarasyny geçirdi. Bäsleşik Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasy we Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Merkezi geňeşi bilen bilelikde guraldy. Oňa ylmy-barlag institutlarynyň, ministrlikleriň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň hem-de önümçilik kärhanalarynyň işgärleri, ýokary hem-de orta hünär okuw mekdepleriniň mugallymlary we talyplary, ylmy işler bilen meşgullanýan dürli hünärdäki ýaşlar gatnaşdylar.

Döwlet Baştutanymyzyň Türkmenistanyň ýaşlarynyň arasynda ylmy işler boýunça geçirilen bäsleşigiň ýeňijilerine iberen Gutlagynda belenilişi ýaly, eziz Watanymyzda ylmy we bilimi ösdürmek, ykdysadyýetimiziň pudaklaryna ylmyň täze gazananlaryny ornaşdyrmak, ýurdumyzyň yl-





my kuwwatyny ýokarlandyrmak bilen bir hatarda, halkymyzyň taryhyny bilýän, ýurdumyzyň gazanýan üstünliklerine buýsanýan, onuň şan-şöhratyny artdyrmaga çalyşýan hakyky watansöýüji nesli kemala getirmek biziň baş maksatlarymyzyň biridir.

Zehinli ýaşlary ýüze çykarmaga, olary ylym bilen meşgullanmaga çekmäge gönükdirilen bäsleşige şu ýyl ýaşlaryň 1 müň 665-siniň gatnaşmagy onuň ähmiýetini has-da artdyrýar. Ýaş alymlar nanotehnologiýalar, himiki tehnologiýalar, täze materiallary öwrenmek we energetika; biotehnologiýa, molekulýar biologiýa, oba hojalygy, ekologiýa we genetika; maglumat we aragatnaşyk ulgamlary, kompýuter tehnologiýalary; häzirki zaman lukmançylyk we derman serişdelerini öndürmek tehnologiýalary; innowasion ykdysadyýet; ynsanperwer ylymlar ýaly 6 ugur boýunça ylmy işlerini hödürlediler. Emin agzalary işleri seljerip, jemi 118 sany ýaş alymy ýeňiji diýip ygylan etdiler.

Bu dabaraly günde bäsleşigiň ýeňijilerine hormatly Prezidentimiziň adyndan gymmat bahaly sowgatlary we şahadatnamalary gowşurmak dabarasy boldy. Syglanganlaryň arasynda Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň Senagat müdirliginiň başlygy Allaberdi Bagşyýewiň hem bolmagy hem-

de bäsleşikte 1-nji orny eýelemegi pudagyň işgärleri üçin buýsandyryjy ýagdaý boldy.

Ol startap platformany döretmek arkaly kiçi we orta telekeçiligi ösdürmek, senagat önümçiligine sanly ulgamyň täze iş modelini girizmek, senagat önümçiligi boýunça döwlet maglumat ulgamlaryny hem-de ösen programma üpjünçiliginiň we enjamlaýyn serişdeleriniň üsti bilen sanly goldaw ulgamyny döretmek ýaly çäreleriň ýerine ýetirilmegini gazanmak hem-de importa bolan garaşlylygy aradan aýyrmaga we eksporta niýetlenen önümleri öndürmäge gönükdirilen täze iş modelini ýola goýmagy teklipe edýär.

Bu çäreleriň üstünligi durmuşa geçirilmegini üpjün etmek üçin döwlet we hususy taraplaryň paýly gatnaşmalarynda täze hojalyk jemgyýetlerini döretmek maksada laýyk hasaplanylýar. Bulardan başga-da islendik hukuk görnüşli kärhanalar we raýatlar, platformada abuna ýazylmak arkaly, öz taslamalaryny ýerleşdirip bilerler we taslamalarynyň bilermenler topary tarapyndan seljermegini gazanarlar. Şeýle hem platformanyň «Türkmenistanda öndürilen» atly bölümünde ýerli öndürijiler we olaryň önümleri hem-de ýerine ýetirýän hyzmatlary baradaky bitewi maglumatlar binýady jemlener.

«Türkmenistanyň senagaty».





EKOLOGIÝA ABADANÇYLYGY — BAGTYÝAR DÜRMUŞYŇ KEPILI





Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda amala aşyrylýan toplumlaýyn we köptaraplaýyn özgertmeler jemgyýetçilik ýaşasymyzyň ähli ugurlarynda üstünlikli durmuşa geçirilýär. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ýurdumyzda ekologiýa babatynda hem toplumlaýyn işler alnyp barylýar. Şeýle işleriň hatarynda eziz Diýarymyzy bagy-bossanlyga öwürmek, milli seýilgähleri döretmek, daşky gurşawy goramak, ekologiýa howpsuzlygyny üpjün etmek bilen baglanyşykly işleri görkezmek bolar.

Ýurdumyzda tebigatyň gözelliglerini, daşky gurşawy gorap saklamak ýaly meseleleriň döwlet syýasatynyň möhüm ugurlarynyň birine öwrülmege guwandyrýy ýagdaýdyr we häzirki günde daşky gurşawy goramaga, topragymyzyň tebigy baýlyklaryny netijeli ulanyp, ekologik howpsuzlygy üpjün etmäge gönükdirilen işler utgaşykly alnyp barylýar. Gurulýan desgalarda «ýaşyl» innowasion tehnologiýalary ulanmak, desgalaryň taslamalary işlenip taýýarlananda, olaryň ýanaşyk ýerlerinde agaç nahallaryny oturtmak, seýilgähleri döretmek ýurdumyzda hökmany talap bolup durýar.

Häzirki döwürde bütin dünýäde düýpli meseleleriň biri bolup durýan ekologiýa abadançylygy we daşky gurşawy goramak adamzadyň esasy wezipesidir. Tebigatyň gözelligi, ýaşyl we gyrymsy agaçlaryň köpdürlüligi dem alýan howamyzy arasalamaga ýardam etmek bilen bir hatarda, ynsan ömrüniň uzalmagyna hem mümkinçilik döredýär. Türkmen halkynyň gadymy döwürlerden bäri şeýle nukdaýnazarlara eýerip ýaşandygy dünýä jemgyýetçiligine mälimdir. Bular barada Gahryman Arkadagymyzyň tagallasy bilen giň okyjylar köpçüligine ýetirilen «Paýhas çeşmesi» atly kitapda: «Bag — ekeniňki, ýap — çekeniňki», «Bagym bar, barym bar», «Bir nahal eksen, ýaşyň baky», «Edenli adam topragy altyna öwrer» ýaly dürdäne jümleler bar.

Türkmenistanda tebigaty goramak babatdaky hukuk gatnaşyklary Türkmenistanyň Konstitusiyasy, tebigaty goramak barada kabul edilýän beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalary, şeýle hem ýer, suw, tokaý hakyndaky kanunlar we ýerasty baýlyklar hakyndaky, atmosferany, ösümlük we haýwanat dünýäsini goramak hakyndaky kanunlar arkaly düzgünleşdi-

rilýär. Tebigaty goramak we ondan rejeli peýdalanmak babatda 2014-nji ýylyň 1-nji martynda kabul edilen «Tebigaty goramak hakynda» Türkmenistanyň Kanuny esasy kanunçylyk namasy bolup durýar. Bu Kanun tebigaty goramagyň hukuk, ykdysady we guramaçylyk esaslaryny kesgitleýär. Şeýle hem 2017-nji ýylda kabul edilen «Ekologiýa howpsuzlygy hakynda» Türkmenistanyň Kanuny ýuridik we fiziki şahslar tarapyndan hojalyk hem beýleki işler amala aşyrylan mahalynda ekologiýa howpsuzlygy babatda gatnaşyklary düzgünleşdirýär hem-de adamyň we jemgyýetiň ýaşasymyzyň möhüm bähbitlerini üpjün etmäge, daşky gurşawa antropogen we tebigy täsirler netijesinde ýüze çykýan howpdan ony goramaga gönükdirilendir. Bulardan başga-da 2020-nji ýylyň 14-nji martynda ekologiýa maglumatlaryna elýeterliligi üpjün etmegiň hukuk, guramaçylyk, ykdysady we durmuş esaslaryny kesgitleýän, ýuridik we fiziki şahslaryň daşky gurşawyň ýagdaýy hem-de tebigy serişdeler barada doly, dogry we öz wagtyndaky maglumaty almaga bolan hukuklaryny üpjün etmäge gönükdirilen «Ekologiýa maglumaty hakynda» Türkmenistanyň Kanuny kabul edildi.

Türkmenistan daşky gurşawy goramak babatda halkara guramalar bilen hyzmatdaşlyk etmek arkaly, dünýä jemgyýetçiliginiň daşky gurşawy goramagyň wezipelerini çözmäge gönükdirilen tagallalaryna işjeň goşulýar. Türkmenistan daşky gurşawy goramagyň, tebigy serişdelerden tygşytly peýdalanmagyň, ekologiýa meselelerini çözmegiň dürli ugurlary bolan Birleşen Milletler Guramasynyň halkara konwensiýalaryna we maksatnamalaryna goşuldy. Ýurdumyzyň BMG-niň, şeýle hem beýleki abraýly halkara guramalaryň düzüminde geçirilýän maslahatlarda durmuş ulgamynyň ähli ugurlary boýunça, hususan-da, ekologiýa ýagdaýyny has-da sagdynlaşdyrmak babatda öňe sürýän oňyn başlangyçlary dünýä jemgyýetçiligi tarapyndan giň goldawa eýe bolýar.

Alek SEÝIDOW,
Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk
önümçiligi ministrliginiň
Zähmeti goramak we tehniki
howpsuzlyk bölümüniň başlygy.



Döwrebap elektrik bekedini işe girizildi

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Türkmenistanyň elektroenergetika pudagy ýokary depginde ösdürilýär. Öňde goýlan wezipeleri, şol sanda halk hojalyk toplumyny güýçli depginde senagatlaşdyrmak boýunça wezipeleri üstünlikli ýerine ýetirmekde energetika senagatyna möhüm orun degişlidir.

Türkmenistanyň Prezidentiniň kabul eden milli we döwlet maksatnamalaryna laýyklykda, eziz Diýarymyzyň ähli sebitlerinde döwrebap elektrik beketleri we täze elektrik geçirijiler guruldy, öndüriji kuwwatlyklar ep-esli artdyryldy hem-de olaryň durky täzelenildi. Bu işler Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda hem üstünlikli dowam etdirilýär.

Ynha, şu ýylyň maý aýynda — ýurdumyzda Aşgabat şäheriniň gününüň hem-de Türkmen halysynyň baýramynyň bellenilýän günlerinde Ahal welaýatynyň Tejen etrabyndaky Döwletli geňşliginiň çäginde güýjlenmesi 220/110/35/10 kW bolan täze elektrik bekedini açylyp işe girizildi.

Täze döwrebap elektrik bekediniň gurulmagy hormatly Prezidentimiziň ýurdumyzyň sebitlerini durmuş-ykdysady taýdan ösdürmek, ilatyň ýaşaýyş-durmuş şertlerini mundan beýläk-de gowulandyrmak hem-de täze iş orunlaryny döretmek babatdaky tagallalarynyň barha rowaçlanýandygynyň güwäsidir. Ýurdumyzyň elektroenergetika pudagynyň maddy-tehniki binýadyny düýpgöter döwrebaplaşdyrmak we berkitmek ugrundaky tagallalary netijesinde gurlan täze elektrik bekediniň işe girizilmegi ilatly ýerleri, sarp edijileri elektrik energiýasy bilen bökdeçsiz we ygtybarly üpjün etmekde uly ähmiýete eýedir.



Täze desga häzirkä zamanyň öndebaryjy enjamlary bilen enjamlaşdyrylandyr. Umumy 9 gektar meýdany eýeleýän elektrik bekediniň çäginde 125 megawoltamper bolan transformatorlaryň ikisi, iki sany 40 megawoltamper we iki sany 25 megawoltamper kuwwatlylygy bolan güýç transformatorlary, şeýle hem 220/110/35 kilowolt güýjenmesi bolan açyk paýlaýjy gurnamalaryň üçüsi hem-de 10 kilowoltlyk ýapyk paýlaýjy gurnama ýerleşýär.

Elektrik bekediniň awtomatik dolandyryş nokadynyň, beýleki desgalarynyň işi sazlaşykly ýola goýlup, ol ýerdäki paýlaýjy enjamlar elektrik energiýasyny welaýatyň Tejen, Babadaýhan, Sarahs etraplarynyň ilatyna, sarp edijilerine bökdençsiz we ygtybarly bermäge giň mümkinçilik berer.

Tejen elektrik bekediniň açylyş dabarasynda hormatly Prezidentimiziň adyndan bu bekedniň zerurlyklary üçin niýetlenen döwrebap awtoulaglaryň gowşurylmagy bu wakanyň ähmiýetini has-da artdyrdy.

Täze desganyň ulanyşa girizilmegi «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 — 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasynda», şeýle hem «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022 — 2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynda» energetika pudagyny ösdürmek boýunça göz önünde tutulan wezipeleriň üstünlikli amala aşyrylýandygyny tassyklaýar.

Milli ykdysadyýetimizi ösdürmekde, energetika pudagyny kämilleşdirmekde uly başlangyçlary durmuşa geçirýän hormatly Prezidentimiz Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň we Milli Liderimiz Gahryman Arkadagymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, il-ýurt bähbitli, umumadamtat ähmiýetli alyp barýan işleri hemişe rowaç bolsun!

Gadam AKMYRADOW,
*Türkmenistanyň Döwlet energetika institutynyň
Diller kafedrasynyň müdiri.*



ÝURDUMYZYŇ WELAÝATLARYNDA DÖWREBAP AWTOTÜRGENLEŞIK DESGALARY AÇYLDY



Täze desgalar toplumlary Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň kärhanalary tarapyndan guruldy

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwriň ähli ugurlarda ägirt uly üstünliklere beslenýän Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň 29-njy iýunynda ýurdumyzyň ähli welaýatlarynda Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň «Türkmenawtoulaglary» agentliginiň Awtomobil mekdepleri birleşiginiň ýurdumyzyň welaýatlaryndaky şahamçalarynyň täze desgalarynyň açylyş dabaralary boldy. Döwletimiziň täze eýýamymyza hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň parasatly baştutanlygynda awtomobil pudagy ýurdumyzyň barha kämilleşýän ulgamlarynyň biri hökmünde milli ykdysadyýetimiziň kuwwatlanmagyna uly ýardam berip gelýär.

Gözel paýtagtymyzyda hem-de welaýatlarymyzyda gurulýan dürli döwrebap binalaryň we desgalaryň açylyş dabaralarynyň uly ruhubelentlik hem şatlyk bilen, ýokary guramaçylyk derejesinde geçirilmegi indi asylyly däbe öwrüldi. Şeýle dabaralar şanly senerler, baýramçylyk çäreleri bilen utgaşyp, döwrümüzizi hem-de durmuşymyzy bagtyýarlyga besleýär.

Şanly günde Ahal welaýatynyň Gökdepe etrabyň merkezinde, şeýle hem Balkan welaýatynyň Balkanabat şäherinde, Daşoguz welaýatynyň Daşoguz şäherinde, Lebap welaýatynyň Türkmenabat şäherinde we Mary welaýatynyň Mary şäherinde elektron enjamlar bilen abzallaşdyrylan awtotürgenleşik meýdançasynyň we beýleki degişli desgalaryň açylyş dabaralary boldy.



Bu desgalar toplumlary deňişlilikde Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň Aşgabat şäheriniň «Demirbetonönümleri» kärhanasy, Büzmeýin etrabyndaky «Demirbetonönümleri» kärhanasy, Daşoguz şäheriniň «Demirbetonönümleri» zawody, Türkmenabat şäheriniň «Demirbetonönümleri» kärhanasy we Mary şäheriniň «Demirbetonönümleri» kärhanasy tarapyndan «Türkmenawtoulaglary» agentliginiň Awtomobil mekdepleri birleşiginiň buýurmasy esasynda guruldy.

Desgalar toplumlarynda diňleýjiler bilen okulary alyp barmak, kabul edişi we synaglary geçirmek üçin ähli şertler döredilipdir hem-de okuw we beýleki otaglar döwrebap derejede kompýuterler, interaktiv-multimedia tehnologiýalary bilen enjamlaşdyrylypdyr. Şeýle hem olar ýaşlaryň awtoulaglara erk etmegi, ýol hereketiniň düzgünlerini kämil öwrenmegi üçin zerur okuw esbaplary bilen üpjün edilipdir. Desgalarda edara ediş we okuw jaýlaryndan başga-da türgenleşik maýdançasý, lukmançylyk we beýleki kömekçi otaglar hem göz önünde tutulypdyr.

Dabaralarda gutlaglar aýdylyp, çykyş edenler daba-

ra ýygananlary şanly seneler hem-de täze döwrebap desgalaryň açylyp ulanmaga berilmegi bilen tüýs ýürekden gutladylar we iň gowy arzuwларыny beýan etdiler. Açylyş dabaralarynyň dowamynda täze binalaryň gurluşygynda aýratyn tapawutlanan gurluşykçylara Türkmenistanyň Prezidentiniň adyndan sowgatlar gowşuryldy. Şeýle-de awtotürgenleşik desgalarynda ulanyljak ýöriteleşdirilen awtoulaglar sowgat berildi. Şeýle döwrebap desgalaryň açylyş dabaralary ýurdu-myзда giňden belenilýän ajaýyp baýramçylyk çäreleri bilen utgaşdy.

Dabaralarda çykyş edenler Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Diýarymyzyň ähli künjeklerinde şeýle desgalaryň gurlandygyny hem-de gurulýandygyny nygtap, il bähbitli beýik işleriň gözbaşynda duran Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Gahryman Serdarymyza alkyş sözlerini beýan etdiler.

Ataberdi ORAZGELDIÝEW,
*Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk
önümçiligi ministrliginiň Düýpli gurluşyk we
maýa goýum bölüminiň baş hünärmeni.*



MAGTYMGULY PYRAGYNYŇ DURMUŞY DÜNYÄSINE ARALAŞYP...



Söz sungatynyň ägirdi, jadyly setirleri bilen dünýä barylýan ýolda köşgi-eýwanlar guran beýik Pyragy barada türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow özüniň «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» atly eserinde:

Hormat goýyas päk ruhunyň

baýramyna-toýuna,

Tagzym edýäs zer ýalkymly pikirine-küýüne.

**Köpetdagyň eteginde galdy bu gün örboýuna,
Onuň Alyjenaby Magtymguly Pyragy**

diýip ýazan bolsa, Arkadagly Gahryman Serdarymyz «Magtymguly dünýäniň akyldary» atly kitabynyň «Magtymgula düşünmegiň açary» atly bölümünde: «Beýik Biribar halklary, milletleri beýik ynsanlar bilen ýalkarmyş. Taryhy rowaýatlaryň birinde şeýle täsin hadysa teswirlenýär: her ýylda juda üýtgeşik ukyp-zehinli bir ynsan, her on ýylda şondan on esse artykmaç bir ynsan, her yüz ýylda şondan yüz esse artykmaç biri, her münň ýylda şondanam münň esse artykmaç biri dünýä inermiş. Megerem, Magtymguly türkmen halkynyň geçen ýa-da şu wagtky münňýllygynyň döwletli nesibesidir. Pygamber paýhasyny özüne ýol edinen ol ägirtär, Görogly gaýratly gerçek diňe türkmen halkynyň däl, eýsem, ähli adamzadyň bagtly paýydyr, döwletli nesibesidir» diýip ýazýar.

Dünýä belli türkolog Ýewgeniý Bertels tarapyndan: «Pyragynyň poeziýasy Jemşidiň jamydyr» diýlip, oňa iňňän ýokary baha berilýär, şonuň ýaly-da türkolog, professor Ý. Bertels: «Magtymguly türkmen poeziýasynda gymmat bahaly daşlaryň biri bolup, ol biziň zamanamyzda täze bir ýüzügiň gaşynda gözüni gamaşdyryjy şöhlesi bilen lowurdaýar» diýip belleýär. Türkmen topragynda bolup, köp sanly danalar bilen pikir alşan, professor Armeniý Wamberi bolsa: «Gaty oňat söýülýän Magtymgulynyň aýdymalaryny özüniň iki tarly tamdyrasynyň sesine goşup aýtmagy türkmen üçin iň gowy hezillikdir. Il arasynda keramatly görülýän Magtymguly türkmenleriň gökleň urugyndan bolup, segsen ýyl töweregi mundan ozal aradan çykypdyr. Onuň biografiýasy bilen gatyşdyrylyp aýdylýan rowaýatlara garanda ol Buharada, Hywada bolup, dünýä akyldarlarynyň kitaplaryny okap, ylmy gowy öwrenip, ajaýyp eserler döredipdir we örän oňat goşgular düzüpdir. Onuň eserleri kitap



bolup, Gurhandan soň söýlüp okalýan, uzak wagtlap elden düşürilmejek eserlerdendir» diýip belleyär. Şeýlelikde, bu şahsyýet sözün güýjünü, gadyr-gymmatyny öz derejesinde külli ynsanyýete ýetiren, dünýä halklaryna ýaýan Magtymguly atamyza, beýik şahyra goýulýan hormatyň nä derejede beýikligini dünýä halklaryna ýetiren ägirtleriň biridir. Onuň goşgularyndan ähli sowallara jogap tapyp bolýandygy hakynda dünýä belli türkologlar, sözşynaslar, şygryýetşynaslar ýazýarlar.

Beýik Pyragynyň şygryýet dünýäsi hakynda döwürdeşlerimiz, belli syýasatşynaslar, ile öwüt-ündew berip ýören professorlar Nurýagdy Suhanow hem Atajan Burunow Magtymgulyynyň goşgularynyň döwür bilen baglanyşygy, ynsan kalbyna ýol ýasaýşy, ruhuňa, köňlüňe täsir edişi, Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň eserlerinde söz ussadyynyň asyl, şahyrana durmuşynyň, keşbiniň açylyp görkezilişi, hasam Garaşsyzlyk ýyllarynda Pyragynyň şygryýet

hem durmuş dünýäsine düýpli aralaşylyşy hakynda çärelerde, öz çykyşlarynda düýpli we ynandyryjy gürrüň berýärler.

Magtymguly Pyragy goşgulary bilen dünýäniň döreýşinden başlap, giň jahanyň uly işleri durmuşa geçiren şahslary hakynda gürrüň berýän, türkmen halkynyň edebi mirasynyň in gowy genji-hazynasyny özüne siňdiren eserleri arkaly ýüreklere ýol salan şahsyýet hökmünde orta çykan türki hem dünýä poeziýasynyň ägirdidir. Munuň şeýledigi hakynda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow öz eseriniň «Magtymguly Pyragy mekdebi we türkmen magtymgulyşynaslary» bömümünde: «Magtymguly Pyragy mekdebi hem tarpa öz-özünden dörän däl. Dünýä edebiýatynyň gadymy köklerine daýanyp kemala gelen bu mekdebiň binýadyny mukaddes kitaplary, Eflatun, Aristotel ýaly pelsepeçileriň, Rudaki, Firdöws, Nyzami, Mahmyt Zamaşary, Mäne baba, Mahmyt Pälwan, Omar Haýýam, Hoja Ahmet Ýasawy, Sagdy, Hafyz, Jami,



*Türkmen halkynyň ruhy-ahlak mekdebi*

Nowaýy, Ferididdin Attar, Fizuly, Nesimi, Ýunus Emre, Baýram han, Azady, Andalyp, Garajaoglan ýaly akylyly şahyrlaryň, alymlaryň, danalaryň miras goýan pelsepewi, ylmy, edebi gymmatlyklary düzýär. Şeýle ruhy-medeni gymmatlyklardan badalga alan Magtymguly Pyragy mekdebi edebiýat meýdanynda umumylykdan anyklyga tarap uly bir ädim ädip, özboluşly täze edebi-döredijilik ýoluna gadam basdy» diýip belleýär.

Türkmen halkynyň nusgawy şahyry hökmünde özünden soň orta çykan Gurbanaly Magrupy, Mämmetweli Kemine, Mahmyt Gaýyby, Seýitnazar Seýdi, Nyýazguly Nyýazy, Gurbandurdy Zelili, Mollanepes, Annagylyç Mätäji ýaly şahyrlar üçin ýol goýan Magtymguly Pyragynyň eser döretmek täsiriniň ýewropaly şahyrlara-da baryp ýetendigi hakynda ýazýarlar. Öz döwründe wenger syýahatçysy, türkolog Armeniý Wamberiniň beýik

Pyragynyň goşgularyndan birnäçesini ýewropaly okyjylara ýetirensoň, olaryň türkmen nusgawy şahyryndan ylhamlanyp, onuň goşgy düzüş formasyny başa täç edip, türkmen klassyk formasynda ýazyp ugrandyklary hakynda-da bellemelidiris. Munuň şeýledigi barada hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow «Magtymguly — dünýäniň akyldary» atly kitabyňyň «Magtymguly Pyragy mekdebi we türkmen magtymgulyşynaslary» atly bölümünde «XX asyryň ortalarynda türkmen şahyrlary Magtymguly Pyragy mekdebiniň ýoly bilen birlikde, Günbatar poeziýasynyň türkmen okyjysy üçin täze ýoluna daýanyp, özboluşly eserleri döredip başladylar» diýip belleýär. Hawa, hormatly Prezidentimiziň örän adalatlylyk bilen beýan edişi ýaly: «Gündogaryň beýik akyldary we danasy Magtymguly Pyragy özüniň çuňňur pähimpaýhasa ýugrulan goşgulary bilen ynsan kalbynda baky orun aldy. Dana Pyragynyň ynsanperwerligi, halallygy, agzybirligi ündeýän eserleri ähli adamzat üçin bahasyna ýetip bolmajak gymmatlykdyr».

Şemşat NAZAROWA,
*Ahal welaýatynyň Ýaşlyk
şäherçesiniň ýaşayjysy.*





GURÝAN DÖWLET GURPLUDYR

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Garaşsyz Watanymyzy durmuş-ykdysady taýdan ösdürmäge gönükdirilen maksatnamalaryň amala aşyrylmagynda gurluşyk-senagat toplumyna aýratyn orun degişlidir. Häzirki wagtda bu iri toplum milli ykdysadyýetiň ileri tutulýan ugurlarynyň biri bolmak bilen, onuň yzygiderli ösdürilmegine döwlet derejesinde möhüm ähmiýet berilýär. Pudaga ägirt uly maýa goýumlarynyň gönükdirilmegi, Diýarymyzda döredilen amatly maýa goýum ýagdaýy, milli telekeçiligi döwlet tarapyndan goldamak babatda durmuşa geçirilýän netijeli işler şähergurluşyk syýasatynyň üstünliklere beslenmegini şertlendirýär. Gurluşyk-senagat toplumynyň düzümleriniň işi döwrebaplaşdyrylýar, oňa ösen tejribeler, ylmyň in soňky gazananlary üstünlikli ornaşdyrylýar.

«Türkmenistanyň senagaty» žurnalynyň
yglan eden
«Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň
ykdysady ösüşine biziň goşandymyz » atly
döredijilik bäsleşigine





Ýurdumyzy durmuş-ykdysady taýdan durnukly ösdürmek boýunça döwlet maksatnamalarynda kesgitlenen wezipeleri amala aşyrmakda ylmyň gazananlaryny, täze tehnologiýalary önümçilige ornaşdyrmaga, dürli ulgamlarda zähmet çekýän adamlaryň hünär derejesiniň ýokarlandyrylmagyna aýratyn üns berilýär. Gazanylýan ägirt uly üstünlikler netijesinde ýurdumyz gülläp ösýär. Bu üstünliklerde her bir ulgamyň, her bir pudagyň mynasyp paýy bar. Şunda gurluşyk-binagärlik babatdaky gazanylýan netijeler hem uludyr. Eziz Diýarymyzda amala aşyrylýan gurluşyk işleri giň gerimlilik bilen haýran galdyrýar we olar ýurdumyzyň paýtagtyndan başlap, ähli sebitlerini gurşap alandyr. Paýtagtymyz Aşgabadýň binagärlik keşbi her ýyl täze binalar bilen gözelleşýär. Ýurdumyzda iri senagat we durmuş maksatly desgalaryň, şol sanda täze şäherçeleriň, ýaşaýyş jaýlarynyň, mekdepleriň, çagalar baglarynyň, sagaldyş, dynç alyş we sport merkezleriniň hem-de beýleki binalaryň hem desgalaryň gurluşygy yzygiderli dowam etdirilýär. Şol bi-

nalar ýurdumyzyň okgunly ösüşiniň aýdyň nyşanyna öwürülýär. Şunuň bilen birlikde şäheriň ulag-kommunikasiýa, inženerçilik-tehniki we ugurdaş düzümlerini düýpli döwrebaplaşdyrmak, olary mundan beýläk-de ösdürmek boýunça işler ýokary depginde alnyp barylýar. Döwrebap ýollar, pyýadalar üçin ýodalar, ýerasty, ýerüsti geçelgeler, duralgalar, köprüler ulanmaga berlip, olaryň täzeleriniň gurluşyklary dowam edýär.

Ak şäherimiz Aşgabat bilen bir hatarda, ýurdumyzyň sebitleriniň toplumlaýyn, ählitaraplaýyn ösdürilmegine uly ähmiýet berilýär. Döwletimiz oba ýerlerinde şäherdäkiden asla kem bolmadyk, döwrebap durmuş şertlerini döretmäge yzygiderli üns berilýär. Bu gün ak mermerli paýtagtymyz Aşgabatda, «akylyly» şäher Arkadagda, beýleki şäherlerimizde, ýurdumyzyň oba-kentleriniň her birinde, in çetki künjeklerinde-de durmuş maksatly binagärlik toplumlary, durmuş düzüminiň beýleki dürli desgalary, edara binalary dünýäniň meşhur önüm öndürijileriniň in öndebaryjy enjamlary bilen enjamlaşdyrylan kärhanalar gurulýar, önümçilikler döredilýär. Adam baradaky alada, her bir türkmenistanlynyň bagtyýar durmuşynyň üpjün edilmegi döwlet syýasatynda ilkinji nobatda öňe sürülýän wezipedir. Gahryman Arkadagymyzyň bu ugurda başyny başlan işleri Arkadagly Gahryman Serdarymyz tarapyndan üstünlikli durmuşa geçirilýär.

Täze taryhy döwürde hemişelik Bitarap Watanymyz döretmek we gurmak ýoly bilen ynamly öňe barýar. Hormatly Prezidentimiziň belleýşi ýaly, gurmak we döretmek Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň esasy şygarydyr. Ýurdumyzda gurlup ulanmaga berilýän desgalaryň binagärliğin gadymdan gelýän milli däplerini we şähergurluşyk ýörelgeleriniň in soňky gazananlaryny özünde jemleýändigini olaryň esasy aýratynlyklaryndandyr. Munuň özi döwletimiziň gurluşyk pudagyň ata-babalarymyzyň köp asyrylyk däplerini, dünýäniň in gowy işläp taýýarlamalaryny üstünlikli utgaşdyrmak arkaly döwür bilen aýakdaş ösdürilýändigine şaýatlyk edýär.

Oguljermal BEGENJOWA,
*Türkmenistanyň Senagat we
gurluşyk önümçiligi ministrliginiň
«Türkmen aýna önümleri» kärhanasynyň
Merkezi barlaghana we hil gözegçilik
bölüminiň laborant barlagçysy.*





Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

Arkadagyň paýhasyndan şanly ýylyň şygary,
Bütin dünýä ýaň salýar türkmen şöhraty-şany,
Şahyr ähli wasp edýär bu Garaşsyz Diýary,
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

Garaşsyzlyk, Bitaraplyk dillermiziň senasy,
Dünýä dursa, baky durar, budur türkmen binasy,
Dal bedewler şan-şöhratly ösüşleriň güwäsi,
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

Arkadagyň ak ýollary dowamatdyr-dowamdyr,
Arkadag Serdarly iller bagt ýoluna rowandyr,
Biz Bitarap, diýmek, bize hemme dostdur-dogandyr,
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

Bitaraplyk ata-baba ýolumyz hem däbimiz,
Pederleriň mirasyny dowam edýäs barymyz,
Tep-tekizdir, aýdyňdyr dünýä barýan ýolumyz,
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

Hemişelik Bitaraplyk dünýäde ykrar bu gün,
Gül Watanda otuz ýyllyk toýun toýlaýas bu gün,
Halkymyz röwşen geljekli, beýik döwür-döwran bu gün,
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

Döwrümize şan berdi halkyň saýlany, merdana,
Alkyş bolsun Arkadaga, Arkadagly Serdara,
Ajap döwre şygar bolup ýaňlanyp dur erkana,
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

Arkadagyň ak ýollary – bagtyýarlyk ýolumyz,
Arkadagly Serdarymyz – şöhratymyz, şanymyz,
Kalbymyzda ýaňlanyp dur joşgunly şygarymyz,
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!

***Hojanepes ORAZOW,
«Türkmen demir önümleri»
döwlet kärhanasynyň Sanly ulgam we
maglumat howupsuzlygy boýunça baş hünärmeni.***

Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

Gahryman Serdarly ajap döwürde,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!
Hiç bir zady goýup bolmaz deňinde,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

Türkmenistan ata Watan erkana,
Şäherleri, obalary görkana,
Ak ýollary nurdan dörän, nurana,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

Şeýle döwri arzuw etdi Pyragy,
Garaşsyzlyk – beýik döwrüň ykrary,
Gözel Diýar baky bagtyň mekany,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

Türkmenistan ýurdum bu gün galkynýar,
Zähmetden bagt tapan eziz halkym bar,
Arzuwlarymyz hasyl bolýan ýurdum bar,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

Agzybir ýaşayar ulus-illeri,
Dosta gujak açýar nurly ýollary,
Ak bagtyň mekany, älem serweri,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

Ýaşyl tugum – erkinligiň baýdagy,
Kalba dolýar bagtyýarlyk aýdymy,
Mähriban halkymyň jandan söýdügi,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

Alkyş aýdýas eziz Arkadagmyza,
Alkyş aýdýas Arkadagly Serdara,
Bu gün türkmen ilim bagtly ýaşayar,
Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!

***Gyrmyzygül ŞIRIÝEWA,
Türkmenistanyň Senagat we
gurluşyk önümçiligi ministrliginiň
Sanly ulgamy we elektron senagatyny
ösdürmek müdrliginiň Umumy
bölüminiň baş hünärmeni.***



Bitaraplyk — parahatlyk gözbaşy!

Gül gowşurdyň, bilmen, neçün berdim ýan,
Biz barça dost-dogan, illermiz aman,
Dünýä barýan ýolda asuda asman,
Bitaraplyk — parahatlyk gözbaşy!

Durmuş — gözel. Görogly dutarly
Hem ýaşapdyr ony goldan düşürmän,
Ýollaryň bezegi bag bilen bossan,
Bitaraplyk — parahatlyk gözbaşy!

Ýola barýas, peder berdi öwüt-pent,
Şäherler ak mermer, zyba oba-kent,
Çar tarap gülzarlyk, ruhumyz belent,
Bitaraplyk — parahatlyk gözbaşy!



«Türkmenistanyň senagaty» žurnalynyň
yglan eden

«Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň
ykdysady ösüşine biziň goşandymyz » atly
döredijilik bäsleşigine

Dünýä düzüw, çünki kân-kân ýagşy bar,
Bizde Aýyň-Günüň gözel dogşy bar,
Halylarda «toprak», «älem» nagşy bar,
Bitaraplyk — parahatlyk gözbaşy!

Eý, dost, gowumydyr, hallaryň niçik?!
Ýaran ýagşy aýlar, owadan Günüň,
Dünýä mekanydyr ýagşylyklaryň,
Bitaraplyk — parahatlyk gözbaşy!

Ogulbahar MELEKEÝEWA,
«Türkmenhimiýa» döwlet konserniniň
Işgärler bölüminiň esasy hünärmeni.

Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Garaşsyzlyk – erkinligiň binýady,
Garaşsyzlyk – Watanmyzyň kuwwaty,
Bitaraplyk – dillermiziň senasy,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Eziz Watan pajarlaýar, gül açýar,
Başy belent, ruhy beýik halkym bar,
Il-ulus agzybir, göwün galkynýar,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Döwletim berkarar, döwrüm bagtyýar,
Ýagty geljek bize gujagyn açýar,
Watan şan-şöhraty ummanlar aşýar,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Bu toprak türkmen Arşyň peşgeşi,
Ýaýlaşy, dag-düzi rysgal çeşmesi,
Çöli Hydyr gören, dagy üýtgeşik,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Oguz han, Göroglyň ýaşan mekany,
Arzuwlany Gorkut ataň, Pyragyň,
Gül görki ýatladýar behişdi bagy,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Jenneti mekanyň ajapdyr keşbi,
Aşgabat ýüregi, aşyklar şähri,
Arkadag şäherli, toplumdyr köşgi,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Watanymy dünýä tanaýar bu gün,
Dostluk ýoly dünýä uzaýar bu gün,
Arkadagly ýollar dowamdyr bu gün,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Söyeni sahylyk, haýyr-sahawat,
Hem dostluk gollary dost hemaýat,
Doganlyk ýollary baky dowamat,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

«Öňe, öňe!» barýan Türkmenistanyň,
Ösüşe beslensin, goý, bedew bady,
Has beýgelsin dünýädäki şöhraty,
Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!

Gurbangeldi ORAZBERDIÝEW,
«Türkmenistanyň senagaty»
žurnalynyň jogapkär kätibi.





Garaşsyz, Bitarap Türkmenistanym!

Bedew batly öňe barýan Diýarym,
Uly ösüşlerde görkezýän zorun,
Seni çyndan, şirin jandan söýýärim,
Garaşsyz, Bitarap Türkmenistanym!

Her bir günü aýdym-saza beslenen,
Owazasy бүтін дүнья ғаň salan,
Barlygyň jenneti, wasp edýär balaň,
Garaşsyz, Bitarap Türkmenistanym!

Pyragyň arzuwlan zamanasy bu,
Bagtdan pelpelleýän göwün guşy bu,
«Bagt» mukamyn çalyň köňül hoşy bu,
Garaşsyz, Bitarap Türkmenistanym!

Artýar sany täze oba-şäherleň,
Dünýä nur paýlaýan saba-säherleň,
Arkadag şährine dünýä galýar geň,
Garaşsyz, Bitarap Türkmenistanym!

Ýollar dünýä çykýar, belentdir serler,
Arkadagly ýurtda ýazýas eserler,
Arkadag Serdarly abadan iller,
Garaşsyz, Bitarap Türkmenistanym!

*Şemşat ROZWELIÝEWA,
Zerger «Demirbetonönümleri»
kärhanasynyň işgärler bilen
işleşmek bölümüniň başlygy.*

Ene topraga

Aýlanýar, geçip dur garam hem agym,
Bahar gelse, meý-mest, gülzar, dagu-gum,
Enem deýin mährem, mele topragym,
Adam, How enemiz senden önendir.

Al-ýaşyldyr ýazym, ak garly gyşym,
Bahar deýin gözel seniň durmuşyň,
Men munda käteler mähre suwsasam,
Ene mähriň bilen sen meni gandyr.

Düýp babamyz Adam safýýylladyr,
Daglar sahawatly, zanny tylladyr,
Seniň gül roýuňa nazaryň salmyş,
Keremli Kadyr!

Daglar diýseň belent hem durşuna syr,
Durşuna hek, sement, arçalary tir,
Dür, merjenli daglar sahawatlydyr,
Hem süňňünde daglaň altyn-zer bardyr.

Göwsüň gül-läleli, durkuň welin, hum,
Suwlaryň kümüş suw, ot-çöpüň melhem,
Gör-ä, sende beýik toýun toýlaýas,
Dünýä çawy ýaýran Bitaraplygyň!
Hemem bize ýaran mydam gowy gün!

*Ýaraş SOLTANMYRADOW,
Türkmenistanyň Energetika ministrliginiň
Ak bugdaý etrabynyň Ýaşlyk
elektroulgamynyň elektromontýory.*



TÜRKMENISTANYŇ ULAG-LOGISTIKA ULGAMY ÖSDÜRILÝÄR

Häzirki döwürde ýurdumyzyň ykdysady kuwwatynyň artmagyna, halkymyzyň hal-ýagdaýynyň has-da gowulanmagyna gönükdirilen tutumly işler üstünlikli durmuşa geçirilýär. «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 — 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasynyň», şeýle hem «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022 — 2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynyň» esasynda milli ykdysadyýetimiziň ulgamlaryny, şol sanda ulag-kommunikasiýa pudagyny ösdürmäge aýratyn ähmiýet berilýär. Munuň özi Ýewropanyň we Aziýanyň söwda-ulag ýollarynyň wajyp çatrygynda ýerleşýän Türkmenistana üstaşyr ulag geçelgelerini işjeňleşdirmek üçin amatly mümkinçilikleri döredýär.





Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň ulag-kommunikasiýa pudagyny döwrebaplaşdyrmak boýunça başlangyçlary häzirkî wagtda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda üstünlikli amala aşyrylýar. Demir ýol, awtomobil, deňiz, howa ulaglaryny ösdürmek, geljegi uly üstaşyr ulag geçelgelerini döretmek boýunça uzak möhletleýin strategiýa durmuşa geçirilip, durnukly ösüşiň, ählumumy abadançylygyň bähbitlerine ulag diplomatiýasy ilerledilýär. Ulag diplomatiýasynyň hukuk esaslaryny berkitmekde, pudagyň mümkinçiliklerini has-da pugtalandyrmakda, bu ugurda kanunçylygy kämilleşdirmekde «Türkmenistanyň Prezidentiniň ulag diplomatiýasyny ösdürmegiň 2022 — 2025-nji ýyllar üçin Maksatnamasyna» aýratyn orun degişlidir. Ýurdumyzyň milli ulag syýasatynyň esasy ugurlaryny özünde jemleýän bu resminamada giň gerimli strategik maksatlara ýetmek göz önünde tutulýar. Türkmenistanyň bar bolan kuwwatyndan netijeli peýdalanmak arkaly bitewi multimodal üstaşyr ulag geçelgelerini döretmek hem Maksatnamanyň esasy wezipeleriniň biridir.

Türkmenistan gysga taryhy döwürde dünýä döwletleri, abraýly halkara guramalary bilen netijeli gatnaşyklary ýola goýmak, halkara hyzmatdaşlygyň düýbünden täze ugurlaryny işläp taýýarlamak babatda gymmatly tejribe toplady. Dünýä ykdysadyýetiniň ählumumlaşmagy bilen baglylykda ýurdumyz ulag-logistika ýaly geljegi uly ugurda BMG bilen işjeň hyzmatdaşlyk ed-

ýär. Türkmenistanyň başlangyjy esasynda BMG-niň Baş Assambleýasy ulag ulgamyndaky hyzmatdaşlygyň ösdürilmegine hil taýdan täze itergi bermäge gönükdirilen Kararnamalaryň birnäçesini kabul etdi. Bu resminamalar Diýarymyzda ulag ulgamynda durmuşa geçirilýän özgertmeleriň halkara derejede goldanylyandygynyň aýdyň mysalydyr. Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda Türkmenistan Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmek üçin toplumlaýyn hyzmatdaşlyk strategiýasyny işjeňleşdirmegi teklipe edýär. Şunda ileri tutulýan iki strategik ugry amala aşyrmaga, ýagny energetika özgertmelerine we ulag arabaglanyşygyna möhüm ähmiýet berilýär. Türkmenistanyň Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň dowamyndaky işleriniň we ileri tutýan ugurlarynyň Konsepsiýasynda-da bu barada bellenilýär.

Hemişelik Bitaraplygymyzyň şanly 30 ýyllygyna beslenýän şu ýylyň 2-nji maýynda hormatly Prezidentimiz Balkanabat Halkara howa menziliňiň açylyş dabarasynda eden çuň mazmunly çykyşynda «Taryhda biziň ýurdumyzyň çäklerinden geçen Beýik Ýüpek ýoly halklaryň arasyndaky dost-doganlyk, şeýle-de söwda gatnaşyklaryny berkitmekde wajyp wezipäni ýerine ýetiripdir. Häzirkî döwürde hemişelik Bitarap Watanymyz täze ulag üpjünçilik desgalaryny gurup, Beýik Ýüpek ýoluny gaýtadan dikeldýär. Diýarymyzyň ähli künjeklerinde döwrebap howa menzilleri, demir we awtomobil ýollary giň gerim bilen gurlup, halkyň hyzmatyna berilýär» diýip belledi.



Häzirki zaman ulag ulgamynyň döwletleriň, jemgyýetleriň, tutus adamzadyň durmuşynda möhüm orun eýeleýändigini jedelsiz hakykatdyr. Mälim bolşy ýaly, eziz Diýarymyz diňe bir tebigy baýlyklarynyň ägirt uly gorlary bilen dünýä döwletleriniň ünsüni özüne çekmän, eýsem, Ýewraziýanyň strategik üstaşyr geçelgelerini üpjün etmek üçin döwrebap ulag düzümini amatly peýdalanmaga hem mümkinçilik döredýär. Türkmenistan döwletimiz yklymyň esasy ýollarynyň, Ýewropa bilen Aziýanyň çatrygynda ýerleşýär. Berkarar döwletimizden birnäçe sebitlere, dünýä ummanyna çykalgalary bar. Türkmenistan tebigy taýdan döredilen bu şertlerden oňaly peýdalanylýan, öz geografik ýagdaýyny agzybir halkymyzyň eşretli durmuşynyň bähbitlerine gönükdirýär.

Ulag pudagynda bar bolan ägirt uly kuwwatlyklardan netijeli peýdalanmak maksady bilen, Maryda, Balkanabatda, Daşoguzda, Türkmenabatda gurlan ýolagçy terminallary, Türkmenbaşy Halkara deňiz porty, Amyderýanyň üstünden geçýän awtomobil we demir ýol köprüleri, Aşgabat, Türkmenbaşy, Balkanabat, Türkmenabat, Kerki Halkara howa menzilleri ýurdumyzyň bu ugra gönükdiren iri maýa goýumlarynyň netijesidir. Bulardan başga-da uçarlar, ýolagçy awtobuslary, otlular, gämiler, ýeňil we ýük awtoulaglary yzygiderli satyn alynýar. Hazaryň türkmen kenaryndaky Halkara deňiz porty häzirki döwürde diňe bir ýurdumyzyň däl, eýsem, tutus Merkezi Aziýanyň hem deňiz derwezesi hasaplanýar. Garabogazköl aýlagynyň üstünden geçýän Türkmenbaşy – Garabogaz – Gazagystan serhedinde awtoulag ýolunyň we köpriniň gurlup işe girizilmegi goňşy ýurtlaryň arasyndaky söwda gatnaşyklaryny ösdürmäge, ýük dolanyşygynyň möçberlerini artdyrmaga mümkinçilik berer.

Häzirki wagtda «Türkmenistanda 2019 — 2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiýasyna» hem-de «Türkmenistanda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň 2021 — 2025-nji ýyllar üçin Döwlet maksatnamasyna» laýyklykda milli ykdysadyýetimiziň beýleki pudaklary bilen bir hatarda, ulag-kommunikasiýa pudagynda hem ulgamyň durnukly ösüşine uly itergi berýän sanly tehnologiýalar we sanly ulgamlar giňden ornaşdyrylýar. Bu bolsa, müşderilere edilýän hyzmaty ýokarlandyrmaga, ykdysady we önümçilik işiniň esasy görnüşlerini dolandyrmakda awtomatlaşdyrylan hem merkezleşdirilen dolandyryşdan peýdalanmaga, surüjileri hem ýolagçylary zerur bolan maglumatlar bilen tanýşdyrmaga, ýol peteklerini satyn almak işlerini ýeňilleşdirmäge we olary onlaýn görnüşinde satyn almaga,

gerek bolan maglumatlar bilen tanyşmaga we beýleki işleri ýerine ýetirmäge mümkinçilik döredýär.

Türkmenistan Ýewraziýanyň giňişliginde ýük daşamakda möhüm hyzmatdaşa öwrülmegi maksat edinýär. Üstaşyr ulag-kommunikasiýalar ulgamy babatda döwlet tarapyndan öňe sürülýän başlangyçlar Demirgazyk — Günorta we Gündogar — Gönbatar ulag geçelgeleri boýunça ýük daşamalary artdyrmaga niýetlenendir. Bu babatda sebitiň Ýewraziýa ulag ulgamyna işjeň goşulýşmagy meselesinde Aşgabat — Türkmenabat ýokary tizlikli awtomobil ýoly doly işe girizilenden soňra, uly ähmiýete eýe boljakdygy şübhesizdir.

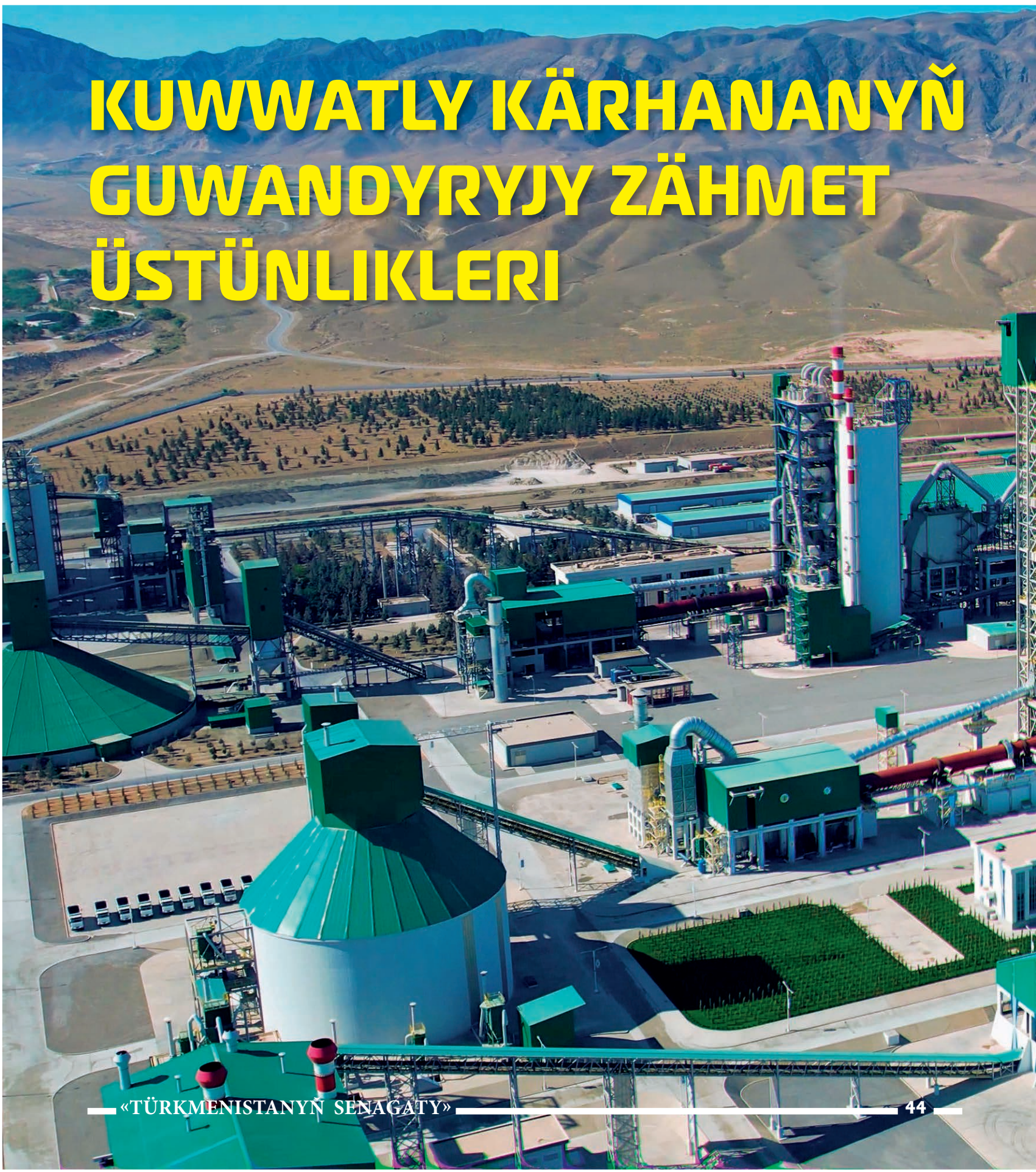
Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda berkarar döwletimizi hemişelik Bitaraplygymyzyň şanly 30 ýyllyk toýuna uly ynam bilen alyp barýan, türkmen halkyny bagtyýar durmuşda ýaşadýan, halk hojalygynyň ulag-kommunikasiýalar düzüminiň has-da kämilleşmeginde bimöçber aladalary edýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak we il-ýurt bähbitli durmuşa geçirýän işleri elmydama rowaç alsyn!

Döwran RAHYÝEW,
Türkmenistanyň inžener-tehniki
we ulag kommunikasiýalary
institutynyň mugallymy.





KUWWATLY KÄRHANANYŇ GUWANDYRYJY ZÄHMET ÜSTÜNLIKLERI





*Halkara parahatçylyk we ynanyşmak
ýylynda «Bäherden» sement zawodynyň gurlup
işe girizilenine 20 ýyl boldy*





Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Milli Liderimiziň we hormatly Prezidentimiziň beýik başlangyçlary hem-de taýsyz tagallalary bilen Türkmenistan Watanymyz ähli ugurlarda bedew bady bilen günsaýyn pajarlap ösýär. Gahryman Arkadagly we Arkadagly Gahryman Serdarly halkymyz bu gün bagtyýar we eşretli durmuşda ýaşaýar.

Häzirki wagtda hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda berkarar döwletimiz dünýäde senagat taýdan ösen döwletleriň birine öwrüldi. Şunda ýurdumyzyň halk hojalygynyň beýleki pudaklary bilen bir hatarda, Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň hem-de onuň garamagyndaky edara-kärhanalaryň hem mynasyp paýy bar.

Döwletimiziň täze eýýamynda Watanymyzyň ykdysady kuwwatyny pugtalandyrmakda wajyp orny eýeleýän gurluşyk senagaty pudagy «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 – 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasynyň», şeýle hem «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022 — 2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynyň» esasynda giňden ösdürilýär we bu pudagy ösdürmek döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biri hökmünde kesgitlenildi.

Häzirki döwürde pudakda milli ykdysadyýetimiziň binýadyny has-da berkitmäge gönükdirilen, ýerli çig mal serişdelerinden peýdalanmak bilen, dünýä ülnülerine laýyk gelýän hem-de içerki we daşarky bazarlarda uly islegden peýdalanýan önümleri öndürýän, täze innowasion tehnologiýalar bilen enjamlaşdyrylan senagat kärhanalary yzygiderli gurulýar. Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň taýsyz tagallalary netijesinde munuň üçin döwletimiz tarapyndan hemaýat-goldaw berilýär hem-de zerur bolan mümkinçilikler we şertler döredilýär.

Sement – gurluşyk üçin in zerur önümdir, ýagny sement önümi döwlet maksatnamalarymyz we Türkmenistanyň Prezidentiniň kararlary esasynda ýurdumyzda giň gerimde alnyp barylýan dürli maksatly gurluşyklaryň ýokary hilde hem bellenen möhletlerinde ýerine ýetirilmeginde esasy gurluşyk serişdesidir. Şunuň bilen baglylykda sement önümçiligi pudagyň möhüm ugurlarynyň biri bolup durýar. Garaşsyzlyk ýyllarynda ýurdumyzda gurlup ulanmaga berlen «Bäherden», «Balkan» we «Lebap»

sement zawodlarynda täze innowasion tehnologiýalaryň esasynda dünýä standartlaryna doly laýyk gelýän, şol sanda sulfata (duza) durnukly ýokary hilli sement önümleri öndürilýär. Häzirki wagtda «Türkmenistanda öndürildi» diýen belgili sement önümlerine diňe bir içerki bazarlarymyzda däl, eýsem, dünýä bazarlarynda hem uly isleg bildirilýär.

Şu ministrligiň öňdebaryjy kärhanalarynyň biri hem «Bäherden» sement zawodydyr. Bu zawod eziz Diýarymyzda gurluşyk materiallarynyň öndürilişini artdyrmak, sarp edijileriň oňa bolan talabyny kanagatlandyrmak, sementiň önümçiligini gerekli mukdarda ýola goýmak maksady bilen, Türkmenistanyň Prezidentiniň «Sement zawodyny gurmak hakynda» 2003-nji ýylyň 13-nji noýabrynda çykaran Kararyna laýyklykda baglaşylan şertnama esasynda Türkiye Respublikasynyň «GAP İnşaat Yatyrym we Dyş Tijaret Anonim Şirketi» kompaniýasy tarapyndan gurlup, 2005-nji ýylda işe girizildi. Zawodyň ýyllyk kuwwatlylygy 1 million tonna sement öndürmäge niýetlenendir. Kärhanada sementiň üç görnüşi – IJEM I 32,5 H, IJEM I 42,5 H, IIIJT I 100 hem-de sulfata durnukly IJEM I CC 32,5 H kysymly portlandsement öndürilýär.

Işe girizilenine 20 ýyl bolan «Bäherden» sement zawodymyzyň agzybir işgärleriniň tutanýerli we gördeldeli zähmet çekmegi netijesinde kärhanada ýylyň-ýylyna ýokary zähmet üstünlikleri gazanylýar. Ynha, şu şanly ýylyň 6 aýynda hem zawodda 910219 tonna sement önümi öndürilip, önümçilik meýilnamasy 104,6 göterimi ýerine ýetirildi we 172,9 göterim ösüş gazanyldy. Önüm döwrebap ammarlarda saklanylýar we olary ýerlemek işleri göwnejaý ýola goýulýar. Önümiň ýokary hilli we dünýä ülnülerine laýyk bolmagy netijesinde, olar sarp edijilerde uly islegden peýdalanýar.

Işgärleriň iş tertibiniň gündizki we gijeki dört çalyşyk boýunça guralmagynyň, işgärlere tutanýerli hem yhlasly zähmet çekmekleri we dynç almaklary üçin ähli önümçilik hem durmuş şertleriniň döredilmegi



bu üstünlikleriň gazanylmagyna doly mümkinçilik berýär.

2024-nji ýylda tutuş ministrlik boýunça sement önüminiň 3013461 tonnasy öndürilip, 103,5 göterim ösüş gazanyldy. Bu zähmet üstünliginiň gazanylmagyna «Bäherden» sement zawodynyň hem mynasyp paýy bar. Zawodda 2024-nji ýylyň jemleri boýunça 1048668 tonna ýokary hilli sement öndürildi we 104,5 göterim ösüş gazanyldy.

2024-nji ýylyň 8-nji maýynda hormatly Prezidentimiziň hut özüniň ak pata bermeginde «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 — 2052-nji ýyllarda durmuşykdyşady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasyna» hem-de Türkmenistanyň Prezidentiniň 2020-nji ýylyň 20-nji fewralyndaky «Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk önümçiligi ministrliginiň 2020 — 2023-nji ýyllarda senagat önümçiligi ministrliginiň senagat we önümçilik desgalaryny gurmaýy hakyn-da» Kararyna laýyklykda, Ahal welaýatynyň Bäherden etrabynda «Bäherden» sement zawodynyň ýylda 1 million tonna sement öndürmäge niýetlenen ikinji tapgyry dabaraly açylyp, ulanmaga berildi. Bu häzirki zaman innowasion tehnologiýalary bilen enjamlaşdyrylan döwrebap kärhananyň işe girizilmegi ýurdumyzyň gurluşyk senagatynyň has-da ösmegine uly itergi berdi. 2005-nji ýylda işe girizilen «Bäherden»

sement zawody ön her ýylda 1 million tonna sement öndüren bolsa, onuň ikinji tapgyrynyň işe girizilmegi bilen zawodyň kuwwatlylygy iki esse artdy.

Zawodyň açylyş dabarasynnda Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň çuň manyly çykyş etmegi, onda «Garaşsyz, baky Bitarap Watanymyzyň senagatçylarynyň geljekde hem ýurdumyzy ösen döwlete öwürmekde, alnyp barylýan gurluşyklary we ilatymyzy ýokary hilli gurluşyk önümleri bilen bökdençsiz üpjün etmekde tutanýerli zähmet çekjekdiklerine berk ynanýaryn» diýip, zawodyň zähmetsöýer işgärlerine uly ynam bildirmegi, ähli işgärleri geljekde hem has-da yhlasly işlemäge ruhlandyrdy.

«Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky döwletdir!» diýen parasatly ýörelgesi bilen halkymyzy bagtyýar ýaşayşa, döredijilikli zähmete ugrukdyrýan, eşretli, abadan durmuş üçin ähli şertleri döredip berýän Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň jany sag, ömri uzak bolsun, döwletli tutumlary, dünýä nusgalyk beýik işleri rowaçlyklara beslensin!

Gadammyrat BEGALYÝEW,
Türkmenistanyň Senagat we
gurluşyk önümçiligi
ministrliginiň «Bäherden»
sement zawodynyň
direktory.





TELEKOMMUNIKASIÝALAR PUDAGYNYŇ BATLY GADAMLARY



Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygynyň 30 ýyllygyna beslenip, «Halkara parahatçylyk we ynaňsmak ýyly» şygary astynda geçýän şu ýylyň wakalary Watanymyzyň şanly ýyl ýazgysyna täze sahypa bolup ýazylýar. Täze eýýamda hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda Garaşsyz, hemişelik Bitarap döwletimiz ähli ugurlarda uly ösüslere beslenýär.

Häzirki döwürde ýokary tehnologiýaly, geljegi uly pudaklaryň diwersifikasiýalaşdyrylmagy Türkmenistanyň şu günü we geljegi üçin anyk ugur bolmagynda galýar. Sanly ykdysadyýeti halk hojalygyna giňden ornaşdyrmak hem şol ugurlaryň hataryna degişlidir.

Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow tarapyndan başy başlanan giň gerimli özgertmeleriň hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda üstünlikli durmuşa geçirilmegi netijesinde Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe milli ykdysadyýetimiziň ähli pudaklaryna sanly, «akyly» ulgamlar we «ýaşyl» tehnologiýalar ornaşdyrylyp, emeli aňyň mümkinçiliklerinden peýdalanylýar. Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy bilen gurlan, kanun esasynda döwlet ähmiýetli şäher diýen aýratyn hukuk derejesine eýe bolan

Arkadag şäheri munuň şeýlediginiň aýdyň mysalydyr. Şu ýylyň 28-nji iýunynda Arkadag şäherine amala aşyran iş saparynyň dowamynda Gahryman Arkadagymyz döwrebap şäherde ornaşdyrylan 4G+ internet tehnologiýasynyň işine ak pata berdi.

Arkadag şäherinde ornaşdyryljak 5G tehnologiýasynyň aýratynlyklary barada bellesek, onuň gurşap alýan çägi we bu tehnologiýanyň degişli düzümlerdir pudaklar hem-de «akyly» şäher, «akyly» öý ulgamlary, saglygy goraýyş, bilim, senagat, oba hojalyk pudaklarynyň işini sanly ulgam arkaly dolandyrmak üçin ähmiýeti örän uludyr. Bu innowasion tehnologiýanyň bir inedördül kilometr meýdançada ýüz müňlerçe enjamy birikdirip, sazlaşykly işletmek mümkinçiligi bar. 5G tehnologiýasynyň «TürkmenÄlem 52oE» emeli hemrasynyň mümkinçilikleri esasynda işlemegi ýygylýk zolagynyň işiniň degişli derejede alnyp barylmagyny üpjün eder.

Türkmenistanyň telekommunikasiýa puda-



gynyň işini düzgünleşdirýän kadalaşdyryjy hukuk binýady döwriň talaplaryna we hormatly Prezidentimiz tarapyndan durmuşa geçirilýän döwlet syýasatyna laýyklykda ulgamlaryň kämilleşdirilýär. Ýurdumyzda «Aragatnaşyk hakynda», «Türkmenistanda internetiň ösüşini we internet hyzmatlaryny ýerine ýetirmegi hukuk taýdan düzgünleşdirmek hakynda», «Maglumat we ony goramak hakynda», «Elektron hökümet hakynda», «Kiberhowpsuzlyk hakynda», «Elektron resminama, elektron resminama dolanyşygy we sanly hyzmatlar hakynda», «Kosmos işi hakynda», «Radioýyglyk spektri hakynda», «Feldýeger aragatnaşygy hakynda» we başga-da birnäçe Kanunlar hereket edýär. Döwlet Baştutanymyz sanly we mobil aragatnaşyk hyzmatlaryna elýeterliligi üpjün etmegi möhüm wezipeleriň biri hökmünde kesgitledi. Şunuň bilen baglylykda, ýurdumyzda sanly ykdysadyýeti ornaşdyrmak boýunça giň gerimli işler alnyp barylýar.

Döwlet Baştutanymyzyň taýsyz tagallasy bilen ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň ähli pudaklarynyň durnukly ösüşini üpjün etmek boýunça möhüm işler üstünlikli durmuşa geçirilýär. Ýurdumyzda milli ykdysadyýetimiziň ähli ugurlaryna sanly ulgamyň işjeň ornaşdyrylmagy ykdysady ulgamlarda täzeçil çemeleşmeleri amala aşyrmaga uly ýardam edýär.

«Türkmenistanda 2019 – 2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiýasynyň» üstünlikli durmuşa geçirilmegi ykdysadyýetimiziň diwersifikasiýalaşdyrylmagyny we innowasion häsiýete eýe bolmagyny şertlendirdi. Bu bolsa, öz gezeginde, maglumat tehnologiýalaryndan baş çykarýan kämil hünärmenleriň taýýarlanmagyna, täze iş orunlarynyň döredilmegine, işewür we maýa goýum işjeňliginiň hem-de döwlet dolandyrylyşynyň netijeliliginiň artdyrylmagyna getirdi.

Täze maglumat-kommunikasiýa tehnologiýalarynyň ulanylmagy sanly pedagogikany mundan beýläk-de ösdürmekde ähmiýetli orun eýeleýär. Bilim ulgamynyň yzygiderli sanly ulgama geçirilmegi täze bilim standartlaryna daýanýar. Şunda okuw serişdelerini döretmegiň, netijeli okatmak üçin talyplaryň bilimini ýokarlandyrmagyň guraly zerur bolup durýar.

Eziz Diýarymyzyň ykdysady ösüşini gazanmakda sanly tehnologiýalaryň artykmaçlygy aýdyňdyr hem-de sanlylaşdyrmak boýunça ýurdumyzda kabul edilen Konsepsiýa ähli döwlet maksatnamalaryna we iri ykdysady taslamalara sazlaşykly utgaşýar. Sanly tehnologiýalar durnukly ösüşiň köp sanly meselelerini çözmekde özboluşly açar bolup durýar. Sanly tehnologiýalar bazary dünýäde iň çalt ösýän ugurdyr hem-de ýaşlaryň iş bilen üpjünçiliginde möhüm ulgamdyr.

Öňdebaryjy sanly tehnologiýalaryň işjeň ornaşdyrylmagy ýurdumyzyň ykdysady taýdan mundan beýläk-de ösmegi üçin möhüm şertdir. Ýurdumyzyň önüm öndürjileri emele gelen ýagdaýy seljerip, täze ýokary tehnologiýaly pudaklarda hyzmatdaşlygy ösdürip, ykdysadyýetimiziň dünýä bazarlaryndaky bäsdeşlige ukyplylygyny düýpli ýokarlandyrýarlar. Bu bolsa milli ykdysadyýetimiziň kuwwatyny has-da artdyrýar.

Ähli ugurlarda uly üstünliklere beslenýän Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda abraýly halkara guramalar, şol sanda BMG-niň ýöriteleşdirilen edaralary bilen hyzmatdaşlyk işjeň ösdürilýär. «Türkmenistanda pudagara elektron maglumat alşygy ulgamynyň ornaşdyrylmagyna ýardam bermek hakynda» taslamanyň çäklerinde «X-Road» platformasyny ornaşdyrmak boýunça işler alnyp barylýar. Bu platforma döwlet edaralarynyň arasynda maglumatlary has çalt we ygtybarly alyşmaga ýardam berer.





Ýurdumyzda «Sanly ulgamyň kiberhowpsuzlygyny üpjün etmekde daşary ýurt döwletleri hem-de halkara guramalar bilen hyzmatdaşlyk etmek boýunça 2025 — 2027-nji ýyllar üçin Maksatnamanyň» hem-de ony amala aşyrmak boýunça ýerine ýetirilmeli çäreleriň meýilnamasynyň taslamalary işlenip taýýarlanylýar. Bu resminamalar şu ugurda bilelikdäki işleri amala aşyrmaga, özara tejribe alyşmaga, hünärmenleriň bilim derejesini ýokarlandyrmaga, öňde goýlan wezipeleri öz wagtynda çözmäge ýardam berer. Hormatly Prezidentimiziň döwlet syýasatynyň wajyp ugurlarynyň biri hem ýurdumyzyň sanly ulgamynyň maglumat we kiberhowpsuzlygyny üpjün etmekden hem-de kämilleşdirmekden ybaratdyr. Bu babatda daşary döwletler, halkara guramalar bilen hyzmatdaşlygyň işjeňleşdirilmegi möhüm ähmiýete eýedir.

Häzirki wagtda sanlylaşdyrmagyň durnukly ösüşiň ileri tutulýan wezipelerini çözmegiň binýady bolup hyzmat edýändigini aýdyň hakykatdyr. Sanly tehnologiýalaryň bazary dünýäde okgunly ösýän hem-de iş bilen meşgullanmagyň, aýratyn-da, ýaşlary iş bilen üpjün etmegiň giňden ýaýran ulgamlarynyň biridir. Şunuň bilen baglylykda, ýurdumyzda ýokary tehnologiýaly pudaklary, hususan-da, elektron senagatyny ösdürmäge kuwwatly itergi berildi. Programma üpjünçiligini, elektron hyzmatlary, maglumat portallaryny döretmek ýaly ylym bilen baglanyşykly ulgamlary özleşdirmek boýunça netijeli çäreler görülýär. Türkmen hünärmenleri tarapyndan işlenip taýýarlanylýan täze sanly önümleriň iş ýüzünde giňden ulanylýandygy bellärliklidir. Olar ulanyş babatda amatlylygy we hili boýunça daşary ýurtlaryň sanly önümlerinden birjik-de pes durmaýar.

Öňdebaryjy tehnologiýalar hyzmatlar ulgamyny hem düýpli özgerdýär. Mälim bolşy ýaly, häkimlikleriň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň önümçilik işini awtomatlaşdyrmak, bellige we hasaba almak işini ýeňilleşdirmek maksady bilen, Türkmenistanyň döwlet hyzmatlarynyň e.gov.tm bitewi portaly döredildi. Bu portal raýatlara we telekeçilere elektron görnüşde döwlet hyzmatlaryny hödürlemek üçin awtomatlaşdyrylan «Bir penjire» maglumat ulgamy görnüşindedir. Häzirki günde resmi hasaba alnan

ulanyjylar döwlet hyzmatlarynyň portaly arkaly internet, ýerli we ykjam aragatnaşyk, IP telewideniýe, demir ýol ýa-da awiapedekler, beýleki hyzmatlar üçin öz bank karty arkaly tölegleri töläp bilýärler. Şeýle-de bu ýerde pasportlary, hasaba almalary, iş bilen üpjünçiligi resmileşdirmek, telekeçilik işlerinden başlap, durmuş ugurlaryna çenli ençeme beýleki meseleler boýunça onlaýn görnüşde ýüz tutmak bolýar. «Internet-bank» we «Mobil-bank» hyzmatlary işjeň ornaşdyrylýar. Olaryň üsti bilen ýurdumyzda bolşy ýaly, onuň çäklerinden daşarda-da nagt däl hasaplaşyklary amala aşyryp, haryt-pul gatnaşyklaryny ýönekeýleşdirmek bilen, olaryň howpsuzlygyny üpjün etmek mümkindir.

Türkmenistanda sanly ykdysadyýeti ornaşdyrmak hem-de «Elektron hökümet» ulgamyny doly derejede herekete girizmek boýunça netijeli işler alnyp barylýar. Gazanylan üstünlikleriň arasynda Türkmenistanyň öz ilkinji «TürkmenÄlem 52oE» emeli hemrasyny uçuryp, kosmosy özleşdirýän ýurtlaryň hataryna goşulmagy guwandyrýyjakdyr. Ol adaty hem-de ýokary mümkinçilikli teleaýlymlaryň onlarçasyny alyp görkezmäge şert döredýär. Ondaky in täze enjamlar multiservis aragatnaşyk hyzmatlarynyň toplumyny hödürlemäge niýetlenendir.

Bu günki gün ýurdumyzda köpugurly ykdysadyýet kemala getirilýär, senagat düzümi diwersifikasiýalaşdyrylyp, öňdebaryjy ylmy tehnologiýalara esaslanýan gaýtadan işleýän täze kärhanalar hem-de toplumlar döredilýär. Bilim we ylym ulgamlarynyň maddy-enjamaýyn binýady hil taýdan döwrebaplaşdyrylyp, internetden peýdalanýanlaryň sany barha artýar. Şeýlelikde, hemişelik Bitarap Watanymyz geljege tarap ynamly ädimleri ädýär. Türkmenistany dünýä ähmiýetli iri halkara telekommunikasiýa merkezine öwürmek boýunça türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyz tarapyndan başy başlanyp, hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda üstünlikli dowam etdirilýän netijeli işler ýurdumyzyň ösüşine kuwwatly itergi berýär.

Gülbahar GARLYÝEWA,
Türkmenistanyň Telekommunikasiýalar
we informatika institutynyň
mugallymy.



Tehnologiýalaryň çalt özgerýän zamanasynda sanly ulgam durmuşyň we ykdysadyýetiň ähli ugurlaryna işjeň ornaşdyrylýar. Bazar gatnaşygynyň güýçlenýän şertlerinde sanly ulgama geçip, döwrüň tizligine eýermek işewür düzümler we önümçilik kärhanalary üçin aýratyn ähmiýete eýe bolýar. Sanly ulgamyň mümkinçilikleriniň netijeli peýdalanylmagy bäsdeşlikde üstünlik gazanmaga ýardam berýän esasy şertleriň biridir.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe hormatly Prezidentimiziň parsatly baştutanlygynda ýurdumyzda ykdysadyýetimiziň dürli pudaklarynda giň möçberli maksatnamalar üstünlikli durmuşa geçirilýär. Mähriban Watanymyzyň ykdysady kuwwatynyň yzygiderli berkemeginde sanly ulgama möhüm orun degişlidir. Şunuň bilen baglylykda, sanly ulgamdan we sanly tehnologiýalardan, şol sanda emeli aňdan peýdalanmak biziň gündelik durmuşymyza giňden ornaşdyrylýar.

Häzirki döwürde «emeli aň» adalgasy bütün dünýäde giň meşhurlyga eýe bolýar. Emeli aňa jemgyýetçilik durmuşynyň hem-de ykdysadyýetiň ähli ugurlarynda has batyrçaý geçilýär. Bu ýagdaý häzirki wagtda ylmyň we tehnologiýalaryň çalt depginler bilen ösýändigini görkezýär.

Emeli aň – bu adamyň akyl-paýhasyna meňzeýän has kämil we köp meseleleri ýerine ýetirip bilýän kompýuter ulgamlarydyr. Bu ulgamlar köp mükdarda maglumatlary öwrenmek we çylşyrymly aloritmleri ulanmak arkaly işleýär. Onuň iň möhüm aýratynlyklaryndan biri-de, wagtyň geçmegi bilen özüni täzelemek ukybydyr. Şeýlelikde, ol öň mümkin däl hasaplanan meseleleri çözmek we täze çözümleri döretmek üçin ulanylyp bilner. Onuň ulanylyş meýdanlary örän giň we dürli-dürlidir.

Emeli aň 1956-njy ýylda amerikan alymy Jon Makkarti tarapyndan akademiki ylym hökmünde esaslandyryldy. Şol döwürden bäri bu ylym köp tap-



Sanly ulgam

gyrlary geçdi. 2012-nji ýyldan başlap, bu ugruň maliýeleşdirilmegine gyzyklanmalar artdy. Şunda emeli aňy özleşdirmek we onuň mümkinçiliklerini peýdalanmak boýunça bar bolan usullary çuňňur öwrenmek meselelerine ähmiýet berildi. XXI asyryň 20-nji ýyllarynyň başynda dünýäniň dürli ýurtlarynyň iri kompaniýalary, ylmy edaralary we beýleki düzümler emeli aň boýunça giň gerimli işleri ýaýbaňlandyryp, onuň mümkinçiliklerine aýratyn üns berip başladylar. Bu bolsa jemgyýetçilik we ykdysady ösüşiň çaltlanmagyna giň ýol açdy. Şunuň bilen

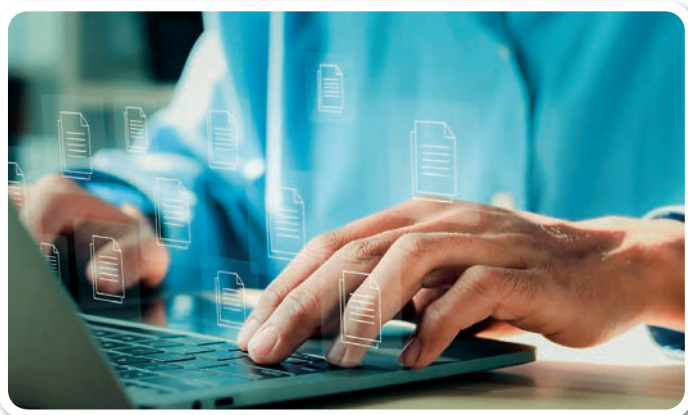


baglylykda, emeli aňyň mümkinçilikleri esasynda önümçilik kuwwatlyklary doly awtomatlaşdyryldy.

Bu günki gün emeli aň zähmet bazaryna, saglygy goraýyş edaralarynyň işine, döwlet dolandyryş ulgamyna, senagat we oba hojalyk pudaklaryna, bilim ulgamyna özüniň oňyn täsirini ýetirip başlady. Şeýlelikde, emeli aňy çuňňur özleşdirmek we onuň mümkinçiliklerini netijeli peýdalanmak meselelerine möhüm ähmiýet berilýär.

Ösüşiň täzeçil ýoluny saýlap alan ýurdumyzda öňdebaryjy tehnologiýalaryň we ylmy-tehniki ösüşiň gazananlarynyň döwletiň hem jemgyýetiň ähli ugurlaryna işjeň ornaşdyrylmagyna uly üns berilýär. Şunda halkara hyzmatdaşlygyna möhüm ornuň degişlidigini bellemek gerek. Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň bu ugurda başyny baş-

lan giň gerimli özgertmeleri hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda netijeli durmuşa geçirilýär. Bu bolsa ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň ähli pudaklarynyň täzeçil usulda ösdürilmegine giň ýol açýar. Köpetdagiň etegindäki ajap künjekde bina edilen se-



bitde deňi-taýy bolmadyk Arkadag şäheri bu ugurda durmuşa geçirilýän özgertmeleriň anyk netijesidir.

Milli ykdysadyýetimizi ösüş-özgerişlere besläp, sanly ulgamyň mümkinçiliklerinden giňden peýdalanmaga ýol açýan Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun!

**Döwran KURBANOW,
Türkmenistanyň Senagat we gurluşyk
önümçiligi ministrliginiň Sanly ulgamy we
elektron senagatyny ösdürmek
müdirliginiň başlygy.**



МЕГА ПРОЕКТЫ В ТРАНСПОРТНО- ЛОГИСТИЧЕСКОЙ СФЕРЕ

Древняя туркменская земля была не только центром сосредоточения культурных и духовных ценностей, но и сердцем Великого Шелкового пути, связующим звеном мировой истории. С целью возрождения Великого Шелкового пути по инициативе уважаемого Президента реализуется ряд мегапроектов в дорожно-транспортной инфраструктуре нашей страны, расположенной на перекрестке транзитных путей. Мудрая и продуманная стратегия Президента Туркменистана обеспечивает высокий уровень развития политической, экономической, культурной, социальной и других сфер нашей страны. В результате реализуемых в стране масштабных программ достигаются высокие показатели в различных отраслях экономики. Ускоренными темпами реализуются мероприятия по развитию транспортной отрасли и систем ее снабжения. Каждая из принятых государственных программ определяет направления развития систем транспортного обеспечения. Бесперебойно ведется работа по активному внедрению современных транспортных систем, успешно реализуются проекты по строительству автомобильных дорог, железных дорог и сопутствующих инженерных сооружений. Туркменистан расположен на перекрестке основных торговых путей в Евразийском регионе, что является важным транзитным и коммуникационным узлом. Это в значительной степени способствует развитию взаимовыгодных межгосударственных и межрегиональных экономических связей, ускорению транзитных перевозок грузов и пассажиров [1]. Эти амбициозные проекты являются ощутимым вкладом Туркменистана в развитие глобальной

транспортно-логистической инфраструктуры, возрождение Великого Шелкового пути, а благодаря дальновидной внешней политике уважаемого Президента наша страна становится важным транспортным узлом региона и крупным международным логистическим центром. Работа, проводимая в этой области, полностью соответствует Целям устойчивого развития ООН. В эру Возрождения новой эпохи могущественного государства в нашей стране формируется развитая транспортно-дорожная система, приобретающая важное международное значение. В рамках стратегических программ и коренных реформ, инициированных Национальным Лидером туркменского народа, а также в соответствии с задачами, обозначенными в Программе «Возрождение новой эпохи суверенного государства: Национальную программу социально-экономического развития Туркменистана на 2022 – 2052 годы», реализуются комплексные меры по укреплению связей с зарубежными научно-исследовательскими институтами и высшими учебными заведениями. Благодаря дальновидной и созидательной экономической стратегии Уважаемого Президента наши дороги улучшаются с каждым днем. Строящиеся в каждом регионе страны дороги и объекты стали символами культурного и социального возрождения нашего народа, а построенные в соответствии с международными стандартами скоростные автомагистрали украшают страницы новой истории и являются свидетельством расцвета жизни общества. Страна нацелена на успешное решение поставленных задач по более эффективному использованию геоэкономического потенциала



Снимок 1. Архитектурный ландшафт высокоскоростной автомагистрали Ашхабад —Туркменабат

Туркменистана за счет создания транспортно-логистических коридоров, интеграции их в региональную и международную систему мультимодальных сообщений. Территория Туркменистана преимущественно аридная, сформировавшаяся в условиях засушливого и жаркого климата. Поскольку эти почвы обычно содержат большое количество растворимых солей и малое количество органических веществ, дороги строятся с учетом этих показателей [2]. Строительство высокоскоростной автомагистрали Ашхабад — Туркменабат протяженностью около 600 километров началось 24 января 2019 года. Ее строительство планировалось осуществить в три этапа: Ашхабад — Теджен (203 километра), Теджен — Мары (109 километров) и Мары — Туркменабат (288 километров). Первая очередь этой высокоскоростной автомагистрали – участок Ашхабад — Теджен – была введена в эксплуатацию 29 октября 2021 года, при участии Национального Лидера туркменского народа, Председателя Халк Маслахаты Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедова. Вторая очередь высокоскоростной автомагистрали была

введена в эксплуатацию в апрель месяце 2024 года в церемонии открытия которой принял участие Президент Сердар Бердымухамедов. В настоящее время ведется строительство третьей очереди высокоскоростной автомагистрали - участка Мары — Туркменабат.

Дорожное покрытие новой автодороги состоит из современных материалов, таких как высококачественный асфальтобетон, синтетическое покрытие, георешетки и сетки, которые повышают устойчивость и несущую способность дороги. Ведутся работы по укладке грунта, геотекстильных матов и гравийно-песчаной смеси вдоль дороги. Толщина первого и второго слоев гравия составляет по 30 сантиметров, а третьего и четвертого - по 20 сантиметров соответственно. Также при строительстве дороги проводится укладка 3 слоев асфальта. Толщина каждого из них составляет 10, 7 и 5 сантиметров соответственно [3]. На снимке 1 — архитектурный ландшафт высокоскоростной автомагистрали Ашхабад — Туркменабат.

Согласно плану строительства, автомагистраль будет состоять из шести полос движения. Ши-



рина дорожного полотна составляет 34,5 метра, ширина проезжей части - 11,25 метра с каждой стороны, ширина полосы движения - 3,75 метра. Это соответствует требованиям, предъявляемым к подобным объектам по всему миру. Дороги построены в форме серпа, что призвано исключить воздействие осадков и сохранить проезжую часть

ственным обществом «Алтын Несил» с учетом всех необходимых требований. Были построены современные зоны отдыха и обслуживания пассажиров. Для обеспечения безопасности движения установлены защитные ограждения, предотвращающие выход диких животных на дорогу. В соответствии с международными стандарта-



Снимок 2. Сертификаты соответствия качества высокоскоростной автомагистрали международным стандартам

сухой, обеспечить надежность и устойчивость дороги, повысить коэффициент трения тормозного пути, а также обеспечить безопасность дорожного движения. Реальное выделение нашим государством средств на реализацию данного проекта является ярким свидетельством того, что в нашей стране создаются благоприятные условия для формирования сильного, конкурентоспособного и социально ориентированного бизнеса и его развития. Следует отметить, что первая и вторая очереди высокоскоростной автомагистрали Ашхабад — Туркменабат получили соответствующие сертификаты. Качество автомагистрали соответствует стандарту ISO 9001, а проектно-строительные работы - международным стандартам, в частности стандартам «Проектирование строительства дорог» и «Строительные работы». Также были присвоены сертификаты, подтверждающие высокий уровень безопасности этих автомагистралей и применение инновационных технологий при их строительстве (снимок 2).

Строительство участка высокоскоростной автомагистрали Мары — Теджен, соответствующего мировым стандартам, осуществлялось хозяй-

ми применена современная дорожная разметка. Дорожно-транспортная инфраструктура также соответствует международным стандартам, обеспечивает бесперебойное движение различных типов легких грузовиков и автобусов, соответствует требованиям международных соглашений и правил по безопасности дорожного движения. Оснащенная современными технологиями скоростная дорога создала благоприятные условия для передвижения транспортных средств и пассажиров в более комфортных условиях, включая видеонаблюдение, систему измерения скорости, современные электронные табло, отображающие погоду и другую информацию. Вдоль новой трассы созданы все удобные условия для пассажиров и водителей: торговые центры, рестораны, гостиницы, инженерные сооружения, современные электронные платежные терминалы, системы связи и многое другое. Строительство высокоскоростной автомагистрали Ашхабад — Туркменабат позволит значительно повысить пропускную способность дорожной сети страны, качество логистических услуг, расширить международную транспортно-логистическую инфраструктуру, а

также торгово-экономические связи с соседними странами, расположенными вдоль Великого Шелкового пути (рис. 3).

Скоростная магистраль значительно увеличит объемы и скорость грузоперевозок по территории страны, открывая широкие возможности для развития транспортных связей с соседним Узбекистаном. Соединение Высокоскоростная магистраль, Ашхабад — Туркменабат обеспечит грузовым автомобилям выход в Международный морской порт на Каспийском море и далее морским путем на Кавказ, в Европу, юг России, север Ирана, в Персидский и Оманский заливы.



Рисунок 3. Архитектурный ландшафт высокоскоростной автомагистрали Ашхабад — Туркменабат

Зона движения в каждом направлении ограничена аварийной полосой, водосточным каналом и металлическими ограждениями для предотвращения выхода на дорогу животных и людей.

В перспективе в Туркменистане появится новая высокоскоростная автомобильная дорога, которая

позволит быстро и экономично перевозить грузы на большие расстояния. Следует отметить, что инициативы Героя-Аркадага и Аркадаглы Героя Сердара, направленные на развитие взаимовыгодного сотрудничества в транспортно-коммуникационной сфере, приносят свои плоды. Высокоскоростная автомагистраль Ашхабад — Туркменабат является одним из крупнейших транспортных проектов страны. Ее реализация обеспечит быстрый доступ транзитного автомобильного транспорта к разветвленной сети автомагистралей, простирающейся по всему Азиатско-Тихоокеанскому региону.

Для технического обслуживания транспорта в рамках третьей очереди высокоскоростной автодороги – Мары — Туркменабат запланировано создание десяти автосервисов. На территории Лебапского велаята ведется строительство транспортного узла и крупного платежного терминала. Дорожное движение будет контролироваться специальной системой управления скоростным движением, обеспечивающей передачу и хранение основных данных. Высокоскоростная магистраль, ввод в эксплуатацию которой ожидается в ближайшее время, еще больше укрепит надежные позиции Туркменистана в создании транзитно-транспортных коридоров регионального и мирового значения.

**Туркеш ДЖУМАДУРДЫЕВ,
Ягмыр МЫРАТБЕРДИЕВ,**

**Старшие преподаватели Туркменского
государственного архитектурно-
строительного института**

ЛИТЕРАТУРА:

1. Serdar Berdimuhamedow. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň şanly menzilleri. - A., Türkmen döwlet neşirýat gullugy. 2024. – 368 s.
2. Kazyýew A.S. Gurluşyk prosesleriniň tehnologiýasy. - A. Türkmen döwlet neşirýat gullugy. 2012. -271 s.
3. Ýagmyrow Ý. Ýol işleriniň tehnologiýasy, mehanizasiýasy we awtomatizasiýasy. - A.: Türkmen döwlet neşirýat gullugy, 2011. – 264 s.

MAZMUNY СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

- 1** «TÜRKMENISTANYŇ SENAGATY» – Bütindünýä welosiped günü — sagdynlygyň we ruhubelentligiň baýramy
- 4** E. ÇARLYÝEW, M. AKMÄMMEDOW – «Münende şaý bolsa tükel esbaby...»
- 7** J. GURBANOW, R. ÇARYÝEW – Berkarar döwletiň mukaddes nyşanlary
- 10** T. AKMÄMMEDOW – Türkmenistan «EKSPONAT — 2025» Bütindünýä sergisine gatnaşýar
- 13** A. JUMADOW – Ak şäherimizde XXIV köpugurly halkara sergisi geçirildi
- 16** A. ATAKAÝEWA – Edermenler ýüreklerde ýaşaýar
- 18** S. ESEMYRADOWA – Arkadag şäheri — ösüşleriň mekany
- 22** H. GURBANGELDIÝEWA – Ylym, hünär we innowasiýa
- 24** «TÜRKMENISTANYŇ SENAGATY» – Ylmy gözlegler — geljegiň bähbidine
- 26** A. SEÝIDOW – Ekologiýa abadançylygy — bagtyýar durmuşyň kepili
- 29** G. AKMYRADOW – Döwrebap elektrik bekedi işe girizildi
- 31** A. ORAZGELDIÝEW – Ýurdumyzyň welaýatlarynda döwrebap awtotürgeleşik desgalary açyldy
- 33** Ş. NAZAROWA – Magtymguly Pyragynyň durmuşy dünýäsine aralaşyp...
- 36** O. BEGENJOWA – Gurýan döwlet gurpludyr
- 38** H. ORAZOW – Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda!
G. ŞIRIÝEWA – Garaşsyz, Bitarap Watan berkarar!
- 39** O. MELEKEÝEWA – Bitaraplyk — parahatlyk gözbaşy!
G. ORAZBERDIÝEW Garaşsyz, Bitarap ýurdum bar meniň!
- 40** Ş. ROZWELIÝEWA — Garaşsyz, bitarap Türkmenistanym!
Ý. SOLTANMYRADOW — Ene topraga
- 41** D. RAHYÝEW – Türkmenistanyň ulag-logistika ulgamy ösdürilýär
- 44** G. BEGALYÝEW – Kuwwatly kärhananyň guwanduryjy zähmet üstünlikleri
- 48** G. GARLYÝEWA –Telekommunikasiýalar pudagynyň batly gadamlary
- 51** D. KURBANOW – Emeli aňyň mümkinçilikleri
- 53** T. ДЖУМАДУРДЫЕВ, Я. МЫРАТБЕРДИЕВ – Мега проекты в транспортно-логистической сфере



«TÜRKMENISTANYŇ SENAGATY»

žurnaly Türkmenistanyň Prezidentiniň 2018-nji ýylyň 6-njy maýyndaky 767-nji Karary esasynda 3 aýda 1 gezek türkmen, rus we iňlis dillerinde neşir edilýär. №2, 2025-nji ýyl.

Baş redaktor: T. Nurow.

Jogapkär katip: G. Orazberdiýew.

Redaksion geňeşiň agzalary:

R. Esedulayew, O. Geldiýew,

A. Jumadow, A. Muhammedow,

D. Gadamow, R. Nurberdiýew.

Sany 3 575. Sargyt №1884. Bahasy 25 manat.

Formaty 60x90 1/8, çap listi – 7.

«Türkmenistanyň senagaty» žurnalyndan materiallar, suratlar göçürilip çap edilende, žurnala salgylanmak hökmandyr. Redaksiýanyň salgysy: 744036. Aşgabat şäheri, Arçabil şaýoly, 132-nji jaý. Tel.: 39-49-36.

senagat_redaksiya@sanly.tm

Žurnal Metbugat merkezinde çap edildi.

Žurnalyň çap edilişiniň hiline Metbugat merkezi jogap berýär. A – 116741.

Журнал «ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ТУРКМЕНИСТАНА» издается в соответствии с Постановлением Президента Туркменистана № 767 от 6 мая 2018 года 1 раз в 3 месяца, на туркменском, русском и английском языках. №2, 2025 год.

Главный редактор: Т. Нуrow.

Ответственный секретарь: Г. Оразбердыев.

Редакционная коллегия:

Р. Эседулаев, О. Гельдыев, А. Джуматов,

А. Мухаммедов, Д. Гадамов, Р. Нурбердыев.

Тираж 3 575. Заказ №1884. ц. Цена 25 манат.

Формат 60x90 1/8. 7 печатных листа.

При перепечатке материалов и снимков из журнала, ссылка на

«Промышленность Туркменистана» обязательна.

Адрес редакции: 744036. г.Ашгабад, проспект Арчабил, 132.

тел.: 39-49-36.

senagat_redaksiya@sanly.tm

Журнал отпечатан в Центре печати.

Ответственность за качество печати журнала несет Центр печати.

«INDUSTRY OF TURKMENISTAN» magazine 744036.

Turkmenistan, Ashgabat, Archabil prospect, 132 ntl: +99312 39-49-36.

**2025-nji ýylyň 24-25-nji maýynda Aşgabat şäheriniň güni
mynasybetli «Ak şäherim Aşgabat» atly XXIV köpugurly
halkara sergisi geçirildi**

